

СХВАЛЕНО
Педагогічною радою
Ямницького ліцею,
протокол від 29.08.2025р. №01

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА
дошкільного підрозділу Ямницького ліцею
Ямницької сільської ради Івано-Франківської області
на 2025/2026 навчальний рік

ЗМІСТ

Розділ I. Загальні положення		
1.1.	Короткі відомості про дошкільний підрозділ Ямницького ліцею	3
1.2.	Мета та завдання освітньої програми дошкільного підрозділу	4
1.3.	Очікувані результати освітньої роботи у дошкільному підрозділі	5
Розділ II. Пріоритетні завдання дошкільного підрозділу		
2.1.	Пріоритетні завдання педагогічного колективу на 2025/2026 навчальний рік	7
2.2.	Завдання педагогічного колективу на літній період 2025/2026 навчального року	8
2.3.	Шляхи реалізації пріоритетних завдань	9
Розділ III. Особливості організації освітнього процесу в умовах воєнного стану. Інноваційна та експериментальна діяльність		
3.1.	Особливості організації освітнього процесу у дошкільному підрозділі	9
3.2.	Освітня взаємодія з дітьми: надолуження освітніх втрат через дію воєнного стану	10
3.3.	Сучасні методи і прийоми формування соціально-громадянської компетентності дошкільників	12
3.4.	Нормативно-правове забезпечення освітнього процесу	14
3.5.	Розподіл занять на тиждень	17
3.6.	Розклад занять на 2025/2026 навчальний рік	19
3.7.	Система фізкультурно-оздоровчої роботи у дошкільному підрозділі	21
3.8.	Інтеграція освітнього процесу у дошкільному підрозділі	21
3.9.	Інноваційна освітня діяльність у дошкільному підрозділі	22
Розділ IV. Програмно-методичне забезпечення освітньої діяльності		
4.1.	Базовий компонент дошкільної освіти (Державного стандарту дошкільної освіти) нова редакція (2021)	24
4.2.	Програма розвитку дитини дошкільного віку «Українське дошкілля»	26
4.3.	Програмно-методичне забезпечення освітнього процесу: навчальні видання	27
Розділ V. Інструменти забезпечення якості освіти		
5.1.	Кадровий склад дошкільного підрозділу	29
5.2.	Якісний аналіз педагогічних працівників на 2025/2026 навчальний рік	29
5.3.	Матеріально-технічне забезпечення дошкільного підрозділу	30
Розділ VI. Планування освітньої діяльності		
6.1.	Вихідні положення щодо планування освітньої діяльності у дошкільному підрозділі	37
6.2.	Річне перспективне планування освітньої діяльності за тематичними освітніми блоками	38
6.3.	Основні структурні компоненти місячного перспективного планування освітньої роботи	38
6.4.	Планування роботи з батьками	39
Розділ VII. Внутрішня система забезпечення якості освіти		
7.1.	Розбудова ВСЗЯО.	40
7.2.	Завдання моніторингового дослідження	41
7.3.	Основні критерії визначення рівня розвитку дитини старшого дошкільного віку та її готовності до навчання у НУШ	42
Розділ VIII. Основні показники реалізації освітньої діяльності		
8.1.	Основні показники, що характеризують найістотніші сторони розвитку дитини напередодні її вступу до НУШ	49

РОЗДІЛ I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Короткі відомості про дошкільний підрозділ Ямницького ліцею Ямницької сільської ради Івано-Франківської області

Дошкільний підрозділ Ямницького ліцею у своїй діяльності керується Конституцією України, Законами України «Про освіту», «Про дошкільну освіту», Базовим компонентом дошкільної освіти, Положенням про заклад дошкільної освіти, іншими нормативно-правовими актами.

Дата відкриття: 19 січня 2017р. Організаційно-правова форма - комунальна організація (установа, заклад).

Із листопада 2017 року дошкільний підрозділ у складі Ямницького ліцею перейшов у підпорядкування Ямницької територіальної громади в особі Ямницької сільської ради. Уповноваженим органом громади з питань освіти є управління освіти виконавчого комітету Ямницької сільської ради.

Юридична адреса:

вул. Галицька, буд. 55, с. Ямниця Ямницької сільської ради Івано-Франківської області.

E-mail: liceydoshkillya@ukr.net

Мова освітнього процесу та мова повсякденного спілкування у дошкільному підрозділі Ямницького ліцею – українська мова.

Режим роботи: дошкільний підрозділ працює за п'ятиденним режимом роботи, 2 групи з 10,5 годинним перебуванням дітей.

Кількість дітей на початок навчального року – 47;
(наповнюваність за ліцензією - 60).

Приміщення дошкільного підрозділу розраховане на 2 групи.

Кількість груп, що функціонують - 2, з них:

- середня група «Веселка»
- старша інклюзивна група «Дзвіночок»

Освітня програма дошкільного підрозділу Ямницького ліцею окреслює підходи до планування й організації дошкільного підрозділу єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення вихованнями обов'язкових результатів навчання (набуття компетентностей), визначених оновленим **Базовим компонентом дошкільної освіти (2021)** та **Програмою розвитку дитини дошкільного віку «Українське дошкілля» (2022)**

Освітня програма включає:

- загальний обсяг навантаження та очікувані результати навчання дошкільників (набуття дитиною компетентностей, визначених БКДО (2021));
- перелік, зміст, тривалість і взаємозв'язок освітніх напрямів, логічну послідовність їх реалізації;
- форми організації освітнього процесу;
- опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти.

Зміст освітньої програми передбачає:

- формування основ соціальної адаптації та життєвої компетентності дитини;
- формування національно-патріотичних почуттів дошкільників та їх національної самосвідомості;
- виховання елементів природодоцільного світогляду, розвиток позитивного емоційно-ціннісного ставлення до довкілля, формування навичок, орієнтованих на сталий розвиток;
- утвердження емоційно-ціннісного ставлення до практичної та духовної діяльності людини;
- розвиток потреби в реалізації власних творчих здібностей.

Розширення, урізноманітнення, окультурення, широке використання в освітньому процесі особистісного досвіду дошкільника є **стратегією організації освітньої діяльності** у дошкільному підрозділі в умовах воєнного стану.

1.2. Мета і завдання освітньої програми дошкільного підрозділу Ямницького ліцею

Мета освітньої програми – реалізація комплексу розвивальних, виховних, навчальних функцій та змістовних напрямів організації життєдіяльності в межах вікової компетентності дітей від 3 до 6 років із поступовим ускладненням змістовної наповнюваності на кожному віковому етапі; створення у закладі безпечного освітнього середовища в умовах воєнного стану та інтегрованої освіти.

Завдання освітньої програми:

- забезпечення якісної організації освітнього процесу у дошкільному підрозділі в умовах правового режиму воєнного стану; оновлення змісту дошкільної освіти;
- створення безпечних та комфортних умов для розвитку пізнавальних і психічних процесів дітей, їхньої спрямованості на активність у соціумі; збагачення розвивального предметно-ігрового середовища відповідно до інтересів та потреб дошкільників, у тому числі безпечного і комфортного середовища в укриттях для дітей;
- забезпечення реалізації можливостей і творчих здібностей кожної дитини;
- удосконалення освітнього процесу шляхом упровадження інноваційних технологій, сучасних методів і засобів навчання дошкільників в умовах воєнного стану;
- удосконалення фізкультурно-оздоровчої роботи з дошкільниками; турбота про здоров'я, емоційне благополуччя та своєчасний всебічний розвиток кожної дитини;
- максимальне використання різноманітних видів художньо-продуктивної діяльності, їх інтеграція задля підвищення ефективності освітнього процесу;
- забезпечення наступності між дошкільним підрозділом та початковою школою, що виключає розумові та фізичні перевантаження у змісті освіти дітей дошкільного віку;

- організація психолого-педагогічної підтримки дітей, у тому числі дітей з ООП, у відповідності з їх віковими та індивідуальними особливостями і здібностями, розвиток здібностей і творчого потенціалу кожної дитини як суб'єкта відносин з самим собою, іншими дітьми, дорослими та світом;
- забезпечення психолого-педагогічної підтримки сім'ї та підвищення компетентності батьків у питаннях розвитку дітей, охорони і зміцнення їх здоров'я в умовах воєнного стану;
- удосконалення корекційно-розвиткової роботи з дітьми з ООП, що забезпечує своєчасну психолого-педагогічну допомогу в освоєнні змісту навчання і корекцію їх вад в умовах дошкільного підрозділу;
- сформованість мінімально достатнього та необхідного рівня освітніх компетентностей дитини перших 6-ти років життя, що забезпечує її повноцінний психофізичний та особистісний розвиток і психологічну готовність до навчання у НУШ;
- підвищення професійних компетентностей педагогічних працівників відповідно до вимог професійного стандарту.

Запорукою успішної реалізації завдань освітньої програми є:

- створення педагогічно доцільного безпечного і комфортного розвивального середовища для забезпечення життєтворчого простору дитини;
- вибір ефективних методів (традиційних та інтерактивних) і прийомів відповідно до рівнів розвитку вихованців, дозування навантаження, постійне нарощування складності завдань;
- добір ефективних форм організації діяльності дошкільників в умовах правового режиму воєнного стану.

Структура освітньої програми:

- визначення освітніх напрямів відповідно до Базового компонента дошкільної освіти (2021);
- визначення загального обсягу навантаження на кожний вік дитини: середній дошкільний вік (п'ятий рік життя), старший дошкільний вік (шостий рік життя);
- кожний освітній напрям програми завершується показниками компетентності.

1.3. Очікувані результати освітньої роботи

Для дошкільників

Очікування суспільства сьогодні насамперед пов'язані з вихованням життєздатної, гнучкої, свідомої, творчої особистості. Оскільки «компетентний» означає «досвідчений», освітня програма дошкільного підрозділу Ямницького ліцею орієнтує педагогічний колектив та батьків вихованців на:

- розвиток у дитини особистісного досвіду в усіх семи основних освітніх напрямках: «Особистість дитини», «Дитина в соціумі», «Дитина в сенсорно-пізнавальному просторі», «Дитина в

природному довкіллі», «Дитина у світі мистецтва», «Мовлення дитини», «Гра дитини»;

- закладання основ *компетентності дитини*: формування цілісної картини світу як життєвого орієнтира, розширення та поглиблення досвіду, завдяки якому дитина розв'язує проблеми, виявляє гнучкість, мислить креативно, досягає успіху у різних видах діяльності, проявляє базові якості особистості;
- формування готовності дитини до реалій сьогодення в умовах воєнного стану та подальших шкільних навантажень у НУШ.

Для педагогічних працівників

Для створення умов активного розвитку, навчання і виховання дошкільників необхідно забезпечити кожній дитині статус суб'єкта рівноправної взаємодії з іншими дітьми та вихователем у процесі різних видів діяльності; найбільш вдалою є особистісно орієнтована модель у взаєминах «педагог - дитина».

Освітня програма дошкільного підрозділу Ямницького ліцею орієнтує педагогічний колектив на:

- активне впровадження *особистісно орієнтованої моделі* організації освітньої діяльності з дошкільниками та педагогічного партнерства у взаєминах «педагог-дитина»; відхід від авторитарно-маніпулятивного спілкування з дитиною, яке може викликати у неї емоційну напруженість, страх, невпевненість, призвести до послаблення уваги, пам'яті, працездатності, спровокувати порушення соціальної поведінки;
- впровадження *інтегрованого підходу* до організації освітньої діяльності з дошкільниками: доцільного поєднання та взаємопроникнення змісту різних освітніх напрямів на інтегрованих заняттях; формування пізнавального та практичного досвіду дитини у різних видах діяльності; використання інтерактивних методів навчання та міжособистісної взаємодії педагога і дитини, дітей між собою;
- *оновлення, урізноманітнення форм, методів, технологій* навчання та виховання дошкільників, забезпечення індивідуально-диференційованого підходу до кожного вихованця;
- *підвищення кваліфікації*, професійних компетентностей педагогічних працівників в умовах воєнного стану та модернізаційних змін у дошкільній освіті; сформованість гуманістичних цінностей педагогів, особистісної зрілості, високого рівня освіченості, практичну вмільість створювати розвивальне освітнє середовище (в т.ч. інклюзивне), будувати партнерські взаємовідносини з вихованцями та батьками в умовах правового режиму воєнного стану через різні моделі взаємодії: офлайн, онлайн чи змішану.

Для батьків

Сім'я є природним середовищем для фізичного, психічного, духовного, інтелектуального, культурного, соціального розвитку дитини, її

матеріального забезпечення і несе відповідальність за створення належних умов для цього. Участь батьків у формуванні життєвої компетентності дитини, залучення їх до освітнього процесу в дошкільному підрозділі утверджує позиції про те, що кожен з батьків є відповідальним за дошкільну освіту дитини, збереження її життя, зміцнення здоров'я і усвідомленого ставлення до здорового способу життя.

Освітня програма дошкільного підрозділу спрямовує батьків на:

- збільшення ролі партнерської взаємодії з педагогічними працівниками дошкільного підрозділу (офлайн, онлайн чи змішаної) у розвитку, навчанні та вихованні дитини в умовах правового режиму воєнного стану;
- формування високого рівня психологічної культури, психолого-педагогічного просвітництва щодо розвитку, виховання і навчання дітей в період дії правового режиму воєнного стану;
- посилення відповідальності за рівень розвитку дитини, формування її життєвої компетентності та готовності продовжити навчання у НУШ.

РОЗДІЛ II. ПРІОРИТЕТНІ ЗАВДАННЯ ДОШКІЛЬНОГО ПІДРОЗДІЛУ ЯМНИЦЬКОГО ЛІЦЕЮ

2.1. Пріоритетні завдання педагогічного колективу на 2025/2026 навчальний рік

Провівши детальний аналіз діяльності дошкільного підрозділу Ямницького ліцею за 2024/2025 навчальний рік та оцінивши усі сильні і слабкі сторони у роботі педагогічного колективу в умовах воєнного стану, у наступному 2025/2026 навчальному році колектив дошкільного підрозділу спрямує свою діяльність на дотримання вимог організації освітніх і управлінських процесів та внутрішньої системи забезпечення якості освіти за напрямом оцінювання «Освітнє середовище» із визначенням річних завдань на майбутній період.

Завдання педагогічного колективу на новий 2025/2026 навчальний рік

1. Розвивати та вдосконалювати мовленнєву компетентність здобувачів освіти.
2. Формувати моральні якості дітей (правове виховання) засобами соціально-морального виховання.
3. Розвивати самостійність дітей дошкільного віку у пізнавальній діяльності за допомогою експериментування.
4. Удосконалювати систему індивідуальної роботи з дітьми, які мають ООП, як основу для партнерської взаємодії педагогів та батьків.
5. Удосконалювати умови для організації освітньо - виховного процесу та спільної роботи педагогів щодо наступності та перспективності в роботі між дошкільним підрозділом та початковою ланкою ліцею.

6. Формувати основ безпечної поведінки, стресостійкості та здорового способу життя дітей дошкільного віку в умовах воєнного стану.
7. Здійснювати системні заходи, спрямованих на посилення національно-патріотичного виховання дітей - формування нового українця, що діє на основі національних та європейських цінностей.
8. Провести самооцінювання діяльності закладу за напрямом оцінювання «Освітнє середовище».

2.2. Завдання педагогічного колективу на літній період 2025/2026 навч. року

1. *Оздоровчі завдання:*

- створювати оптимальні умови для зміцнення здоров'я вихованців, збереження їх життя в умовах воєнного стану в Україні та подальшого формування життєвої компетентності шляхом упровадження сучасних здоров'язбережувальних та здоров'яформувальних освітніх технологій;
- підвищувати ефективність освітньої роботи з питань цивільного захисту (особистої безпеки) та безпеки життєдіяльності дітей;
- дотримуватися розпорядку дня з урахуванням чергування фізичних, психічних навантажень та відпочинку дітей, забезпечення максимального перебування їх на свіжому повітрі;
- оптимізувати руховий режим та самостійну ігрову діяльність дітей протягом дня як важливі складові фізичного розвитку дошкільників;
- забезпечувати умови для загартування дитячого організму;
- організувати збалансоване харчування та раціональний питний режим.

2. *Освітні завдання:*

- продовжувати поглиблену роботу з цивільного захисту та безпеки життєдіяльності дошкільників;
- спрямовувати освітню роботу на інтеграцію різних видів діяльності, реалізацію особистісно орієнтованого підходу до дітей та комплексне вирішення освітніх завдань, визначених Базовим компонентом дошкільної освіти, освітньою програмою закладу;
- розвивати пізнавальні здібності дошкільнят засобами ознайомлення дітей з природою влітку, використання епізодичних та довготривалих літніх спостережень, дослідницько-пошукової роботи з дошкільниками, художньої літератури;
- збагачувати практичний досвід дітей через залучення до різних специфічних видів дитячої діяльності: ігрової, рухової, пізнавальної, художньої, комунікативно-мовленнєвої, пошуково-дослідницької, трудової тощо;
- активізувати взаємодію з батьками з питання забезпечення психоемоційного комфорту дитини в умовах дошкільного підрозділу на початку нового навчального року.

2.3. Шляхи реалізації пріоритетних завдань

Педагогічний колектив закладу визначає основні шляхи реалізації пріоритетних завдань у новому 2025/2026 навчальному році в умовах правового режиму воєнного стану:

- запровадження різних моделей освітнього процесу у дошкільному підрозділі: офлайн, онлайн чи змішаної (залежно від безпекової ситуації у регіоні);
- дотримання блочно-тематичного планування освітньої діяльності на засадах інтеграції;
- організація безпечного, комфортного, багатоваріативного розвивального середовища у дошкільному підрозділі, у тому числі – в укриттях для перебування дітей у періоди повітряної тривоги;
- інтеграція різних видів діяльності дошкільників;
- використання інноваційних освітніх технологій в освітньому процесі;
- забезпечення наступності між дошкільною та початковою ланками освіти;
- співпраця з родинами вихованців на засадах партнерства.

РОЗДІЛ III. ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ. ІННОВАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ

3.1. Особливості організації освітнього процесу у закладі

Дошкільний підрозділ Ямницького ліцею здійснює освітній процес у 2025/2026 навчальному році за пріоритетним напрямом: *фізкультурно-оздоровчий*.

Навчальний рік у закладі розпочинається 01 вересня і закінчується 29 травня наступного року; літній період – з 01 червня по 30 червня. У закладі передбачені Тижні фізкультури «Будьмо здорові».

У період Тижня фізкультури перевага надається організації фізкультурно-оздоровчої роботи, різним формам і видам музичного мистецтва та художньо-продуктивним видам діяльності дошкільників.

Педагогічний колектив закладу спрямує свою діяльність у новому навчальному році на подальше **створення безпечного освітнього середовища** для усіх учасників освітнього процесу. Питання безпеки – найбільш актуальне у період воєнного стану, а тому тягне за собою ряд важливих для педагогічного колективу завдань:

- максимальна безпека усіх учасників освітнього процесу;
- створення безпечного освітнього простору у дошкільному , комфортне, змістовне та безпечне обладнання місць захисту;
- формування достатнього і необхідного рівня знань і умінь дитини з безпеки життєдіяльності та елементарних норм поведінки у надзвичайних ситуаціях;
- проведення Тижнів безпеки дитини, Днів цивільного захисту;
- дотримання алгоритму дій у разі повітряної тривоги, виникнення пожеж та інших надзвичайних ситуацій;

- проведення з учасниками освітнього процесу інструктажів з охорони праці та безпеки життєдіяльності, цивільного захисту, радіаційної безпеки, безпеки дорожнього руху, безпеки у побуті тощо;
- формування необхідного рівня знань та умінь щодо мінної безпеки;
- психологічна підтримка учасників освітнього процесу.

Педагогічний колектив закладу враховує особливості організації освітнього процесу ***під час повітряної тривоги***:

- безумовне/термінове переривання освітнього процесу;
- організоване переміщення дітей до укриття двома колонами у супроводі вихователя і помічника вихователя та перебування у ньому до скасування тривоги;
- за можливості – продовження освітнього процесу чи розпочатої діяльності дітей в укритті, ігор малої та середньої рухливості тощо;
- після відбою – повернення у групу з метою подальшої організації освітнього процесу та його корегування.

Заборонено:

- перебування сторонніх осіб в укритті, крім дітей та персоналу дошкільного підрозділу;
- відкривати двері в укриття після завершення переміщення у нього усіх дітей;
- віддавати дітей батькам під час повітряної тривоги (тоді батьки наражають на небезпеку і себе, і дитину).

3.2. Освітня взаємодія з дітьми: надолуження освітніх втрат через дію воєнного стану

У період воєнного стану педагогічні працівники закладу ретельно аналізують **освітні втрати** та спрямовують зусилля на їх надолуження у 2025/2026 навчальному році.

1. ***Діти поза дошкільною освітою.*** Необхідно планувати комплекс заходів на підтримку дітей, які перебували за кордоном та за межами дошкільного підрозділу й опинилися поза дошкільною освітою, їхньої подальшої інтеграції та адаптації до освітнього процесу в дошкільному підрозділі відповідно до вимог БКДО (2021).

2. ***Перерваний освітній процес.*** Необхідно зберегти цілісність і неперервність освітнього процесу в умовах можливої небезпеки, плануючи подальшу освітню взаємодію з дітьми в укритті відповідно до теми дня та інтересів дітей.

3. ***Порушення системи освітньої роботи з дошкільниками.*** Вивчити індивідуальну траєкторію розвитку кожної дитини, у тому числі дітей з ООП, спрямувавши зусилля педагогічного колективу та команди супроводу дитини з ООП на підвищення рівня розвитку вихованців, формування їх компетентностей відповідно до Державних стандартів дошкільної освіти та освітньої програми дошкільного підрозділу, ПІР дітей з ООП. Забезпечити не лише догляд, а й розвиток кожної дитини. Забезпечити проведення внутрішнього моніторингу якості дошкільної освіти.

4. ***Порушення фізичного та психологічного стану дітей.*** Вчитися організовувати мобільний освітній процес, орієнтований на реалії сьогодення з урахуванням фізичного і психологічного стану дітей і педагогів, надаючи переваги ігровим формам взаємодії за усіма освітніми напрямками БКДО як у груповому приміщенні, так і в укритті.

5. ***Недостатня рухова активність дітей.*** Необхідно активізувати рухову діяльність дітей як у період тривалого перебування в укритті, так і на вулиці чи у приміщенні після виходу із сховища, запроваджуючи елементи методики «Навчання у русі» (запобігання психологічній та фізичній втомлюваності, профілактика захворювань та зміцнення здоров'я дитини, подолання освітніх втрат).

6. ***Збільшуються потреби у психологічному супроводі учасників освітнього процесу.*** Активізувати/посилити психологічний супровід освітнього процесу та психологічну допомогу усім учасникам освітнього процесу; контролювати емоційний стан педагогів і дітей.

7. ***Залишаються нагальними потреби у підвищенні професійних компетентностей педагогів.*** Продовжити запускати програми підтримки педагогів, спрямовані на розвиток їхніх професійних компетентностей відповідно до профсандартів: «Вихователь ЗДО», «Керівник ЗДО», у тому числі – компетентностей з безпеки життєдіяльності із дотриманням алгоритму дій на випадок надзвичайної ситуації, уміннями надавати домедичну та психологічну допомогу учасникам освітнього процесу.

8. ***Малоактивні батьки.*** Налагодити партнерську взаємодію і зв'язок з батьками, які через небезпеку перебувають за кордоном, чи поза межами територіальної громади, і за їх сприяння залучати дітей до української освіти (+рекомендувати освітні ресурси на платформі МОН «Сучасне дошкілля під крилами захисту»). Збільшити участь батьків у процесі освіти дітей, що сприятиме надолуженню освітніх втрат (консультативна підтримка, психолого-педагогічна просвіта, систематичний супровід, цільовий інструктаж з цивільного захисту на випадок надзвичайної ситуації, дотримання правил мінної безпеки тощо).

9. ***Безконтрольна діяльність дітей з гаджетами.*** Інформувати батьків про способи контролю за діяльністю дітей в інтернеті та способи уникнення комп'ютерної залежності.

3.3. Сучасні методи і прийоми формування соціально-громадянської компетентності дошкільників

Методи виховання дошкільнят забезпечують оволодіння ними знаннями про український народ, Батьківщину і на цій основі - розвиток національних рис і якостей підростаючого покоління. Серед актуальних методів і прийомів формування соціально-громадянської компетентності

дошкільників, які продовжать використовувати педагогічні працівники дошкільного підрозділу, є:

1. Розповіді про природу, рідне село, столицю України, про Збройні сили України та їхні успіхи, про Батьківщину тощо з максимальним включенням дитини у процес відкриття й засвоєння знань.

2. Вивчення патріотичних гасел, пояснення цих понять та вживання їх у повсякденні. (Наприклад: «Моя Батьківщина - Україна», «Слава Україні! Героям слава!», «Україна понад усе!», «Слава ЗСУ!», «Ми – діти козацького роду», «Ми – діти твої, Україно!», «Діти України – за мир!», «Ми хочемо миру», «Україна – єдина країна» та ін.).

3. Організоване спостереження за навколишньою дійсністю, вміло поєднане з читанням художніх творів, слуханням музики, малюванням, розгляданням репродукцій картин.

4. Перегляд фото- й відеоряду про нашу Україну, подвиги нашого героїчного народу, якому важливо зберегти ознаки державності; про те, яку мужність проявляють дорослі й діти, захищаючи Прапор і Герб, співаючи Гімн України на головних площах у захоплених ворогом містах і селах, у бомбосховищах.

5. Перегляд мультфільмів, відеороликів, мультимедійних презентацій патріотичного спрямування та бесіда за їх змістом.

6. Відтворення переживань і почуттів дітей у власній творчості (малюванні, ліпленні, аплікації, художній праці тощо); створення тематичних виставок.

7. Розповіді про свої враження від екскурсій вулицями рідного села, до історичних пам'яток, визначних місць; онлайн-екскурсії місцями України.

8. Розгляд експонатів музеїв, їх опис; бесіда за змістом (*хліба; українських вишиванок; українського побуту; народної гри та іграшки; писанки; українського села; корисних копалин; українського національного одягу; українських народних ремесел* тощо); віртуальні подорожі у міні-музей.

9. Безпосередня участь дітей у благоустрої довкілля та природоохоронній діяльності; акціях, спрямованих на благоустрій території та збереження довкілля у власній громаді чи місцевості (висаджування дерев з батьками та інших рослин; звільнення території від засмічення; підтримання чистоти вулиць, парку майданчика тощо).

10. Посильна трудова діяльність дошкільників в облаштуванні укриття (створенні осередків активності).

11. Широке використання фольклору в усіх його жанрах (*пісеньки-забавлянки, казки, загадки, прислів'я, приказки, міфи, легенди*), народної пісенної творчості (*колискові, народні пісні і танці, хороводні ігри, колядки, щедрівки, веснянки, гаївки*).

12. Ознайомлення дітей з розмаїттям народної творчості. (*різьбярство, лозоплетіння, гончарство, музика, література, вишивка, писанкарство, живопис* - це далеко не повний перелік ремесел, якими споконвіку славився український народ).

13. Ознайомлення дітей з народним декоративно-ужитковим мистецтвом, побутом, одягом, посудом, народною іграшкою тощо.
14. Зустрічі та бесіди з цікавими людьми; узагальнювальні бесіди.
15. Пізнавальна розмова з дітьми про внесок видатних українців (воїнів-героїв, волонтерів, спортсменів, спортсменів-паралімпійців, науковців, майстрів, художників, письменників, музикантів) у становлення й розвиток своєї країни, що своєю мужністю стверджують велич України у цілому світі.
16. Читання та інсценування творів художньої літератури, легенд, вивчення віршів національно-патріотичного змісту.
17. Ігри-драматизації за змістом художніх творів, українських народних казок.
18. Розгляд ілюстративних матеріалів, дитячої енциклопедії, фотоальбомів про конкретні факти історії, традиції, культури України та бесіда за їх змістом.
19. Посильна участь дітей у творчих, кулінарних майстер-класах; залучення дітей до рукоділля з різними матеріалами.
20. Експериментування та нескладні досліди з пізнання властивостей об'єктів природи рідного краю; спостереження за тваринним та рослинним світом, явищами природи.
21. Складання родинного дерева та родинних історій разом з батьками.
22. Вирішення проблемних запитань. (Наприклад: - *Що б ви хотіли змінити у житті нашого садочка (нашого села)? Чому наше село має таку назву? Чому різні народи світу повинні дружити? Що потрібно для того, щоб не стало повітряних тривог? Для чого людям потрібен мир? Як ви можете допомогти нашим ЗСУ наблизити перемогу? Та ін.*).
23. Використання інтелектуальних карт (Наприклад: «Найкраща земля», «Моя Батьківщина - Україна», «Народні обереги», «Народна іграшка», «Україна – єдина країна», «Природа рідного краю», «Професії батьків», «Державні і національні символи України», «Українська кухня», «Моя безпека» та ін.).
24. Аналіз конфліктних ситуацій («Що б сталося, якби...?», «Слід вчинити так..., тому що...»), стилів поведінки дітей та дорослих; залучення дітей до складання «Правил групи», бесід про праві та обов'язки дитини.
25. Використання інтерактивних методів і вправ. (Наприклад: «Мікрофон»; «Коло ідей»; «Якби я був/ла президентом...»; ««Що буде, якщо...?»; «Добре - погано»; «Користь - шкода»; «Навпаки»; «Чим може бути?»; «Моделювання проблемних ситуацій»; «За і проти»; «Реклама»; «Інтелектуальна розминка»; «Вікторина»; «Якби Київ заговорив, то...» тощо).
26. Дидактичні, сюжетно-рольові ігри національно-патріотичного змісту.
27. Слухання музики, розучування та виконання українських народних пісень, таночків, хороводів, народних ігор.

28. Участь дошкільників у народних та державних святах (*Різдво, Великдень, День вишиванки, День Конституції, День Незалежності, День захисника Вітчизни* та ін.)

29. Написання колективних листів з малюнками для захисників у зону бойових дій.

30. Посильна допомога дітей вихователям групи та батькам у їхній волонтерській діяльності; участь у громадському житті села; залучення дітей та батьків до благодійних акцій та проєктів.

3.4. Нормативно-правове забезпечення освітнього процесу

З метою забезпечення якості дошкільної освіти, спрямування діяльності педагогічного колективу на підвищення науково-методичного рівня та фахової майстерності педагогів, освітня діяльність дошкільного підрозділу у 2025/2026 навчальному році буде організовуватися відповідно до вимог **нормативно-правової бази** на 2025/2026 навчальний рік:

Напрямок діяльності	Нормативно-правові документи
Діловодство в закладі дошкільної освіти	Національний стандарт ДСТУ 4163:2020 «Державна уніфікована система документації. Уніфікована система організаційно-розпорядчої документації. Вимоги до оформлення документів» (наказ ДП «Український науково-дослідний і навчальний центр проблем стандартизації, сертифікації та якості» від 01.07.2020 № 144)
	Правила організації діловодства та архівного зберігання документів у державних органах, органах місцевого самоврядування, на підприємствах, в установах і організаціях (наказ Мін'юсту від 18.06.2015 № 1000/5)
	Примірні інструкції з діловодства у дошкільних навчальних закладах (наказ МОН 09.05.2015 № 711)
Діяльність закладу дошкільної освіти	
	Деякі питання про типи організації освітньої діяльності закладів дошкільної освіти від 07.07.2025 № 818.
	Професійний стандарт «Вихователь дошкільної освіти» (наказ Міністерства економіки України від 19.10.2021 № 755-21)
	Методичні рекомендації щодо впровадження професійного стандарту «Вихователь закладу дошкільної освіти» (лист МОН від 20.12.2022 № 1/15511-22)
	Планування роботи закладу дошкільної освіти на рік (лист МОН від 07.07.2021 № 1/9-344)
	Про надання інформації (лист МОН від 15.03.2022 № 1/3463-22)
	Про рекомендації для працівників закладів дошкільної освіти на період дії воєнного стану в Україні (лист МОН від 02.04.2022 № 1/3845-22)
	Рекомендації щодо організації освітнього процесу в змішаному форматі за результатами реалізації проєкту ЮНІСЕФ «Забезпечення безперервності навчання та розвитку

	дітей дошкільного віку в умовах кризи в Україні» (лист МОН від 01.04.2024 № 6/329-24)
Діяльність методичного кабінету	Примірне положення про методичний кабінет закладу дошкільної освіти (наказ МОН від 16.04.2018 № 372)
	Інструктивно-методичні рекомендації «Про організацію роботи з музичного виховання дітей у дошкільних навчальних закладах» (лист МОН від 02.09.2016 № 1/9-454)
	Інструктивно-методичні рекомендації «Організація фізкультурно-оздоровчої роботи у дошкільних навчальних закладах» (лист МОН від 02.09.2016 № 1/9-456)
	Щодо організації роботи дошкільних навчальних закладів по ознайомленню дітей із народними традиціями, святами та обрядами (лист МОН від 20.10.2016 № 1/9-561)
	Інструктивно-методичні рекомендації щодо забезпечення наступності дошкільної та початкової освіти (лист МОН від 19.04.2018 № 1/9-249)
	Щодо надання додаткових освітніх послуг в дошкільних навчальних закладах (лист МОН від 23.11.2015 № 1/9-560)
	Методичні рекомендації щодо комунікації з дітьми дошкільного віку з родин учасників ООС/АТО, внутрішньо переміщених осіб та організації взаємодії з їхніми батьками (лист МОН від 12.12.2019 № 1/9-766)
	Про забезпечення психологічного супроводу учасників освітнього процесу в умовах воєнного стану в Україні (лист МОН від 29.03.2022 № 1/3737-22)
	Про методичні рекомендації «Перша психологічна допомога. Алгоритм дій» (лист МОН від 04.04.2022 № 1/3872-22)
Зміст освітньої роботи з дітьми	Базовий компонент дошкільної освіти (наказ МОН від 12.01.2021 № 33)
	Щодо методичних рекомендацій до оновленого Базового компонента дошкільної освіти (лист МОН від 16.03.2021 № 1/9-148)
	Щодо освітніх програм у закладах дошкільної освіти (лист МОН від 09.12.2019 № 1/9-750)
Інклюзивна освіта дітей	Стаття 19 Закону України «Про освіту» від 05.09.2017 № 2145-VIII
	«Про затвердження Положення про команду психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами, яка здобуває дошкільну освіту» від 09.12.2024 № 1713, зареєстрований в Мін'юсті 23.12.2025 за № 1982/43327
	«Щодо організації дошкільної освіти дітей з особливими освітніми потребами» Лист МОН №1/18593-25 від 08.09.2025.
	Порядок організації діяльності інклюзивних груп у закладах дошкільної освіти (постанова КМУ 10.04.2019 № 530)

	Щодо створення інклюзивного освітнього середовища в закладах дошкільної освіти (лист МОН від 25.06.2020 № 1/9-348) Про методичні рекомендації щодо визначення освітніх труднощів та рівнів підтримки у дітей раннього та дошкільного віку (лист МОН від 08.06.2022 № 4/1196-22)
Моніторинг якості освіти	Порядок проведення моніторингу якості освіти (наказ МОН від 16.01.2020 № 54) Методичні рекомендації з питань формування внутрішньої системи забезпечення якості освіти в закладах дошкільної освіти (наказ МОН України від 04.03.2025 № 407) Щодо організації медико-педагогічного контролю на заняттях з фізкультури в закладах дошкільної освіти (лист МОН від 12.12.2019 № 1/9-765) Інструментарій оцінювання готовності старших дошкільників до навчання в умовах реформування української школи (лист МОН від 31.05.2023 № 1/7735-23) Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо оптимізації трудових відносин (Закон України від 01.07.2022 № 2352-IX) Про затвердження переліку кваліфікаційних категорій і педагогічних звань педагогічних працівників (постанова КМУ від 23.12.2015 № 1109 (зі змінами))
Атестація педагогічних працівників	Положення про атестацію педагогічних працівників (наказ МОН від 09.09.2022 № 805)
Підвищення кваліфікації педагогічних працівників	Порядок підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників (постанова КМУ від 21.08.2019 № 800 (зі змінами)) Про затвердження Типової програми підвищення кваліфікації педагогічних працівників щодо впровадження оновленого Базового компонента дошкільної освіти (Державного стандарту дошкільної освіти) (наказ МОН від 15.01.2025 № 45) Про затвердження типових програм підвищення кваліфікації педагогічних працівників закладів дошкільної освіти щодо запобігання проявам насильства (наказ МОН від 30.09.2020 № 1214) Про затвердження типової програми підвищення кваліфікації педагогічних працівників закладів дошкільної освіти «Психолого-педагогічна підтримка дітей, батьків та педагогів в умовах надзвичайної ситуації» (наказ МОН від 21.04.2023 № 461) Про затвердження типової програми підвищення кваліфікації педагогічних працівників щодо організації безпечного освітнього простору в закладі дошкільної освіти (наказ МОН від 22.05.2023 № 619)

	Про затвердження типової програми підвищення кваліфікації педагогічних працівників закладів дошкільної, загальної середньої та професійної (професійно-технічної) освіти «Плекання резилієнтності в закладі освіти» (наказ МОН від 25.07.2023 № 889)
Безпека життєдіяльності	Щодо організації роботи та дотримання вимог з питань охорони праці та безпеки життєдіяльності у закладах дошкільної освіти (лист МОН від 14.02.2019 № 1/11-1491)
	Методичні рекомендації щодо проведення просвітницької роботи з учасниками освітнього процесу в закладах дошкільної освіти з питань уникнення враження мінами, вибухонебезпечними предметами та ознайомлення з правилами поведінки в надзвичайних ситуаціях (лист МОН від 25.04.2022 № 1/4428-22)
	Про організацію безпечного освітнього простору в закладах дошкільної освіти та обладнання укриттів (лист МОН від 20.06.2023 № 1/8820-23)

3.5. Розподіл занять на тиждень у дошкільному підрозділі на 2025/2026 навчальний рік

Види діяльності за освітніми напрямками		Середня група «Веселка»	Старша група «Дзвіночок»
Ознайомлення із соціумом (українознавство, предметне довкілля)		2	2
Ознайомлення з природним довкіллям		1	1
Музична діяльність		2	2
Логіко-математичний розвиток		1	2
Конструювання		1 (II пол. дня)	1 (II пол. дня)
Художньо-продуктивна діяльність:	Малювання	1	1
	Ліплення	1	1
	Аплікація	1	1
Мовленнєвий розвиток	Розвиток мовлення і культура мовленнєвого спілкування	2	1
	Художньо-мовленнєва діяльність (Художня література + театральна діяльність)	1	1
	Підготовка до навчання основ грамоти	-	1
Здоров'я та фізичний розвиток*	основи здоров'я (валеологія, безпека життєдіяльності)	1(II пол. дня)	1(II пол. дня)
	фізкультура	3	3
Загальна кількість занять на тиждень		15	16

Тренування в танцювальній студії	1 (хореографія)	1(хореографія)
Максимальна кількість занять на тиждень	18	19

У дошкільному підрозділі особлива увага приділяється *індивідуальним формам роботи* з дошкільниками упродовж дня та *інтегрованим заняттям* в дошкільних групах. Інтегруються різні види занять та діяльності дошкільників, як от:

- заняття з художньо-мовленнєвої діяльності інтегрується із заняттям з розвитку мови та мовленнєвого спілкування;
- заняття з ознайомлення із соціумом – із заняттям з розвитку мови та мовленнєвого спілкування і художньо-продуктивними видами діяльності дітей;
- заняття з логіко-математичного розвитку (математики) інтегрується із заняттям з конструювання;
- в дошкільних групах за рахунок інтеграції і вивільнення часу вводиться заняття з основ здоров'я (валеології і безпеки життєдіяльності) та українознавства, які чергуються між собою.

Тривалість занять у дошкільних групах становить:

- у середній групі (5-й рік життя) – 20 хвилин;
- у старшій групі (6/7 рік життя) – 25 хвилин.

Тривалість перерв між заняттями становить не менше 10 хвилин.

За кількістю дітей, з якими взаємодіє педагог, заняття поділяються на *типи*: індивідуальні (1-4 дитини); індивідуально-групові (5-8 дітей); групові (9-12 дітей); фронтальні (з усією групою).

Тип та вид (*тематичні, комплексні, домінантні, інтегровані, контрольньо-діагностичні*) заняття обирає і уточнює педагог (вихователь, музичний керівник) самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення очікуваних результатів, зазначених в освітній програмі.

Під час організованих занять різних видів педагогу доцільно максимально використовувати унаочнення, ігрові технології, інтерактивні технології, активні методи і прийоми включення вихованців в активну розумову діяльність, передбачати зміну видів дитячої діяльності, урізноманітнювати її, оскільки одноманітність швидко втомлює дитину. Під час занять потрібно проводити цікаві фізкультхвилинки, а в перерві між заняттями – фізкультурні паузи чи цікаві музично-фізкультурні руханки.

3.6. ОРІЄНТОВНИЙ ТИЖНЕВИЙ РОЗПОДІЛ організованої освітньої діяльності у дошкільному підрозділі Ямницького ліцею на 2025/2026 навчальний рік в умовах воєнного стану

Орієнтовний тижневий розподіл організованої освітньої діяльності (занять) у дошкільному підрозділі на 2025/2026 н.р. проводиться відповідно до інтересів, потреб та можливостей дітей. Основна мета – забезпечити якісну педагогічну взаємодію та створити природне розвивальне середовище.

	Група середнього дошкільного віку «Веселка»	Група старшого дошкільного віку «Дзвіночок»
П о н е д і л о к	Ознайомлення з природнім довкіллям Художньо-продуктивна діяльність (ліплення) Здоров'я та фізичний розвиток	Розвиток мовлення і культура мовленнєвого спілкування (зв'язне мовлення) Ознайомлення з природнім довкіллям Художньо-продуктивна діяльність (ліплення) Здоров'я та фізичний розвиток (на вулиці)
В і в т о р о к	Розвиток мовлення і культура мовленнєвого спілкування (зв'язне мовлення) Художньо-продуктивна діяльність (музична) Ознайомлення із соціумом	Логіко-математичний розвиток Ознайомлення із соціумом Художньо-продуктивна діяльність (музична)
С е р е д а	Логіко-математичний розвиток Художньо-продуктивна діяльність (аплікація) Здоров'я та фізичний розвиток.	Розвиток мовлення і культура мовленнєвого спілкування (елементи грамоти) Художньо-продуктивна діяльність (аплікація) Здоров'я та фізичний розвиток
Ч е т в е р	Розвиток мовлення і культура мовленнєвого спілкування Художньо-продуктивна діяльність (музична) Ознайомлення із соціумом	Логіко-математичний розвиток Ознайомлення із соціумом Художньо-продуктивна діяльність (музична)

П , я т н и ц я п , я т н и ц я	Розвиток мовлення і культура мовленнєвого спілкування (художня література) Художньо-продуктивна діяльність (малювання) Здоров'я та фізичний розвиток	Розвиток мовлення і культура мовленнєвого спілкування (художня література) Художньо-продуктивна діяльність (малювання) Здоров'я та фізичний розвиток
--	--	--

Розклад організації освітнього процесу затверджує директор ліцею до початку навчального року. Під час складання розкладу занять враховується їх домінуюче навантаження на дитину (психічне, фізичне, емоційне), передбачаються раціональне чергування видів діяльності (розумова, рухова, практично-прикладна) на кожному занятті та доцільне використання місць для проведення занять (зокрема, фізкультурної зали, ігрового, спортивного майданчика, квітника, куточків парку тощо).

Організована освітньо-пізнавальна діяльність дітей у формі **занять** планується переважно у першу половину дня. В окремих випадках допускається проведення деяких занять у другій половині дня (образотворча діяльність, фізкультура, підготовка руки дитини до письма, художньо-мовленнєва діяльність, основи здоров'я, конструювання та ін.). Елементи пізнавальної діяльності включаються також до інших форм роботи з дітьми в повсякденні: ігри, самостійна діяльність, індивідуальна робота, спостереження, чергування тощо.

Максимально допустима кількість організованих навчальних занять у першій половині дня у середній групі, переважно, не перевищує трьох, у старшій - чотирьох. У середині занять, що потребують високого інтелектуального напруження чи статичної пози дітей, проводяться фізкультурні хвилини. Тривалість перерв між заняттями становить не менше 10 хвилин.

Заняття, які потребують підвищеної пізнавальної активності, проводяться переважно в першу половину дня та у дні з високою працездатністю: вівторок та середа. Поєднуються та чергуються такі заняття, по можливості, із заняттями з музичного виховання та фізкультури.

У межах свого робочого часу у II пол. дня вихователі старших груп організовують 1-2 рази на тиждень гурткову роботу «Грамотійко», метою якої є: формувати здатність дитини до фонематичного сприймання, звукового аналізу слів, готовність до письма та читання. Використовують програмно-методичне забезпечення:

- БКДО (2021) - варіативна ч-на: Освітній напрям «Мовлення дитини. Основи грамоти»;
- Алла Богуш, Наталя Маліновська. Методика розвитку мовлення та навчання рідної мови дітей раннього і дошкільного віку. Київ, 2022.
- О.А. Шевцова. Основи грамоти. 5-6 років (за оновленим БКДО), 2021.
- Ірина Товкач «Слово, речення, звуки», «Звуки, букви, читання».
- систему роботи вихователя Меланчук Лариси «Перспективне планування занять з навчання основ грамоти для дітей старшого дошкільного віку», 2023.

Окрім занять та гурткової роботи у дошкільному підрозділі проводяться інші форми спеціально організованої освітньої діяльності:

- ігри (дидактичні, сюжетно-рольові, рухливі, конструкторсько-будівельні, настільно-друковані та ін.);
- спостереження;
- пошуково-дослідницька діяльність;
- екскурсії;
- театралізована діяльність;
- трудова діяльність;
- тощо.

Крім спеціально організованих форм освітньої діяльності передбачається **самостійна діяльність дітей:** ігрова, рухова, художньо-мовленнєва, музична. Щоденно планується *індивідуальна робота з дітьми* з різних освітніх напрямів.

Проводиться організоване навчання у формі фізкультурних занять. Тривалість фізкультурних занять для дітей наступна:

- від 4 до 5 років – 20-25 хвилин;
- від 5 до 6 (7) років – 25-30 хвилин.

Фізичне виховання дітей передбачає проведення:

- щоденної ранкової гімнастики; гімнастики пробудження після денного сну;
- занять фізичною культурою; фізкультурних комплексів на свіжому повітрі;
- рухливих ігор та ігор спортивного характеру;
- фізкультурних хвилинок під час занять; фізкультурних пауз між заняттями;
- пішохідних переходів;
- оздоровчих заходів тощо.

3.7. Система фізкультурно-оздоровчої роботи у ДП

За окремо розробленою Системою фізкультурно-оздоровчої роботи та програмою розвитку дитини для кожної вікової групи організовується **фізкультурно-оздоровча робота з дошкільниками.**

Вищезазначені форми організації освітнього процесу та види діяльності дітей у дошкільному підрозділі реалізуються у рамках **розпорядку дня дошкільних груп**, складеного з урахуванням віку дітей та

усіх вимог щодо перебігу й тривалості режимних моментів першої і другої половини дня.

3.8. Інтеграція освітнього процесу у дошкільному підрозділі

Сучасна дидактика оголосила провідним в організації освітнього процесу *принцип інтеграції*, реалізація якого дає змогу забезпечити системність та цілісність знань дітей. Інтегровані заняття найбільше відповідають структурі та змісту освітньої програми і забезпечують комплексну реалізацію завдань фізичного, розумового, інтелектуального, мовленнєво-комунікативного, духовно-морального, соціально-емоційного та креативного розвитку, змісту усіх семи освітніх напрямів БКДО (2021) та програми. Відтак у дошкільному підрозділі поширюється практика впровадження паралельно з предметними заняттями різних інноваційних видів занять. У ланцюгу всіх проблем, що мають істотний вплив на підвищення якості навчання дітей дошкільного віку, виконання Державних стандартів дошкільної освіти найголовніше місце посідає інтегроване заняття, як основна форма організації навчально-пізнавальної діяльності, його правильна побудова та структура.

Інтегроване заняття (від лат. integer - повний, цілісний) – це форма роботи з дітьми, де відбувається органічне поєднання їх знань, умінь і навичок з інших навчальних предметів, розділів програми (освітніх напрямів) навколо однієї теми, що дає змогу з різних сторін пізнати якість явище, об'єкт, поняття і сприяє досягненню цілісності знань дошкільників.

Тривалість інтегрованого заняття може дещо збільшуватись за рахунок постійної зміни різних видів дитячої діяльності (на 5-15 хвилин відповідно в середній, старшій групах). Проте інтегроване заняття може замінити всі інші, крім занять з фізичної культури й музичного виховання. Тобто щодня можна проводити одне інтегроване заняття, закріплюючи набуті дітьми знання і вміння в різних видах дитячої діяльності протягом дня.

Практика показує, що обов'язковою складовою інтегрованого заняття має бути *розвиток мовлення і мовленнєве спілкування та творча художньо-продуктивна діяльність* дітей (малювання, ліплення, аплікація, театралізована діяльність, конструювання, художня праця, сюжетно-рольова гра, кулінарія тощо).

На якому ж етапі пізнання доцільно вводити інтегровані заняття?

Практика переконує, що зловживати інтегрованими заняттями не варто, оскільки мають мати місце і *предметні заняття* (групові, підгрупові) на ознайомлення дітей із новим матеріалом, до яких також потрібно ретельно готуватися. Таким чином – інтегровані заняття краще планувати в кінці тижня, коли завершується вивчення нової теми і вже проведено достатню кількість тематичних, комплексних, комбінованих занять з різних розділів програми (освітніх напрямів), видів діяльності і в дітей є сформовані відповідні знання та досвід. Однак трапляється, що такий вид занять проводиться і в інші дні тижня: це залежить від теми і наявного досвіду у дітей. Інтегровані заняття проводяться з метою закріплення (збагачення,

перевірки) уже наявних знань і практичного досвіду дітей, вироблених навичок, узагальнення, систематизації, контролю і корекції їх знань, або як заключні заняття з вивченої теми.

3.9. Інноваційна освітня діяльність у закладі дошкільної освіти

Сучасна освіта потребує від фахівців професіоналізму, мобільності, здатності до творчого використання нової інформації та освітніх технологій на практиці. У дошкільному підрозділі впроваджується інноваційна освітня діяльність, яка сприяє підвищенню якості освітнього процесу.

Інноваційні педагогічні технології – це цілеспрямоване, систематичне й послідовне впровадження в освітню практику оригінальних, новаторських способів, прийомів педагогічних дій і засобів. Вони охоплюють освітній процес дошкільного підрозділу від визначення мети до результатів.

Компонентами інноваційної компетентності педагога дошкільного підрозділу є:

- поінформованість про інноваційні педагогічні технології;
- належне володіння їх змістом і методикою;
- висока культура використання інновацій в освітній роботі;
- особиста переконаність у необхідності застосування інноваційних педагогічних технологій.

В освітньому процесі дошкільного підрозділу впроваджуються ефективні інноваційні педагогічні технології, серед яких:

1. Технологія особистісно орієнтованої освіти.
2. Технологія інтегрованого навчання та виховання.
3. Технології створення сучасного інформаційного освітнього середовища для дитини (*критичне застосування інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) для створення, пошуку, обробки, обміну інформацією на роботі, в публічному просторі та у приватному спілкуванні; інформаційна й медіа-грамотність педагога; володіння алгоритмічним мисленням, роботою з базами даних; навички безпеки в Інтернеті та кібербезпеці; розуміння етики роботи з інформацією – дотримання академічної доброчесності; практичне застосування цифрових інструментів Google, YouTube, мобільного додатку Viber, Facebook; створення папок (Microsoft Office), набирання та опрацьовування текстів (Word), складання таблиць (Excel), створення презентацій (PowerPoint) тощо*).

4. Технологія формування критичного мислення (*ейдетика, мнемотехніка, картки-схеми, коректурні таблиці, асоціативні карти, структурно-логічні схеми, розповідання за схемами, опис предметів за схемами-моделями, моделювання казки, моделювання проблемних ситуацій, інтелектуальні ігри Нікітіних та ін.*).

5. Технологія розвитку творчої особистості – ТРВЗ (Г. Альтшуллера).

6. Технологія розвитку пам'яті і мовлення з використанням прийомів ейдетики та мнемотехніки (Є.В. Антошук).

7. Методика розвитку мови та навчання рідної мови дітей раннього і дошкільного віку. Алла Богуш, Наталія Маліновська.
8. Методика організації художньо-мовленнєвої діяльності (А. Богуш, Н.Гавриш).
9. Методика українознавства у дошкільному закладі (А. Богуш, Н. Лисенко)
10. Методика використання схем-моделей у лексико-граматичній роботі з дошкільниками: опис іграшок, одягу, посуду, овочів, фруктів, пір року; мнемічні схеми-моделі для заучування віршів (О. Білан, К. Крутій).
11. Методика використання схем-моделей для навчання дітей описових розповідей (Т. Ткаченко).
12. Методика «Художнє слово і дитяче мовлення» (Н. Гавриш)
13. Методика «Виховуємо казкою»: нетрадиційні методи роботи з казкою (Л. Фесюкова).
14. Гуманістична педагогіка В.О. Сухомлинського (уроки мислення серед природи; уроки милування, уроки доброти, уроки патріотизму, уроки в кімнаті казки, слухання «музики природи», «Школа виховання добрих почуттів»).
15. Методика розвитку творчих здібностей на заняттях з образотворчого мистецтва (Л. Шульга).
16. Технологія фізичного виховання дітей М. Єфименка («Театр фізичного виховання і оздоровлення дітей»).
17. Здоров'язбережувальні та здоров'яформувальні технології: профілактичні (різні види самомасажу; ходіння по «доріжках здоров'я»; коригувальні вправи на профілактику плоскостопості, постави; оздоровча ходьба в середньому темпі; оздоровчий біг; загартовувальні процедури тощо); профілактично-лікувальні (фітотерапія, ароматерапія (ароматизація приміщення), вживання фітонцидів, вживання «добрих слів» тощо); оздоровчі технології терапевтичного спрямування (арттерапія, пісочна терапія, сміхотерапія, казкотерапія, музикотерапія, кольоротерапія, ігротерапія, пальчикова гімнастика (вправи, ігри, картинки), дихальна гімнастика, фітбол-гімнастика, психогімнастика (вправи, ігри, етюди, пантоміми), зорова гімнастика, коригувальна гімнастика, міогімнастика (вправи для язичка), танцювально-ритмічна гімнастика тощо).
18. Інноваційні технології фізичного розвитку дошкільників (оздоровчі прогулянки; різновиди фізкультури на свіжому повітрі; фізкультурно-оздоровчі заняття; гімнастика пробудження після сну, музично-ритмічна гімнастика, фізкультурно-музичні руханки, флешмоби, конкурси тощо).
19. Валеологізація освітнього процесу (введення до розкладу організованої навчально-пізнавальної діяльності в дошкільних групах занять з основ здоров'я (валеології та безпеки життєдіяльності).
20. Дошкільникам – освіта для сталого розвитку. Олена Пометун, Наталія Гавриш.
21. Інтерактивні технології розвитку мови та комунікативно-мовленнєвої компетентності дитини.

22. Ігрові технології (ігри на розвиток великої та дрібної моторики; ігри з використанням м'яких модулів; різновиди сучасних настільно-друкованих та заламінованих дидактичних ігор; різновиди рухливих ігор з атрибутами й без, народних ігор тощо).

23. Музейна педагогіка.

24. Козацька педагогіка.

25. Технології кулінарії.

26. Ігрова квест-технологія.

27. Методика проведення ранкових зустрічей.

28. Авторські технології відомих майстрів педагогічної праці; вивчення, узагальнення та поширення досвіду роботи педагогічних працівників дошкільного підрозділу та інші.

РОЗДІЛ IV. ПРОГРАМНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

4.1. Базовий компонент дошкільної освіти (2021)

Освітня програма дошкільного підрозділу на 2025/2026 навчальний рік розроблена відповідно до вимог Законів України «Про освіту» (ст. 33), «Про дошкільну освіту», «Про забезпечення функціонування української мови як державної», Концепції освіти дітей раннього та дошкільного віку.

Мова викладання у закладі – державна. Основою для розроблення освітньої програми є Базовий компонент дошкільної освіти (2021).

Базовий компонент дошкільної освіти (у новій редакції) затверджено наказом МОН № 33 від 12.01.2021 «Про затвердження Базового компонента дошкільної освіти (Державного стандарту дошкільної освіти) нова редакція». Визначені Базовим компонентом дошкільної освіти вимоги до обсягу необхідної інформації, життєво важливих умінь і навичок, системи ціннісних ставлень до світу та самої себе, відображені у програмі, є обов'язковими для виконання всіма учасниками освітнього процесу.

Інваріантна складова. Освітні напрями:

1. *«Особистість дитини».* Передбачає: формування позитивного образу «Я», створення бази особистісної культури дитини, її активної життєдіяльності; виховання в дитини позитивного ставлення до своєї зовнішності, формування основних фізичних якостей, рухових умінь, культурно-гігієнічних, оздоровчих навичок та навичок безпечної життєдіяльності.

2. *«Дитина в соціумі».* Передбачає: формування навичок соціально визнаної поведінки, вміння орієнтуватись у світі людських взаємин, готовності співпереживати і співчувати іншим.

3. *«Дитина в природному довкіллі».* Передбачає: доступні дитині уявлення про природу планети Земля та Всесвіт, розвиток емоційно-ціннісного та відповідального екологічного ставлення до природного довкілля, формування навичок, орієнтованих на сталий розвиток.

4. *«Дитина у світі мистецтва»*. Передбачає: формування почуття краси в її різних проявах, ціннісного ставлення до змісту предметного світу та світу мистецтва, розвиток творчих здібностей, формування елементарних трудових, технологічних та художньо-продуктивних навичок, самостійності, культури та безпеки праці.

5. *«Гра дитини»*. Передбачає: розвиток у дітей творчих здібностей, самостійності, ініціативності, організованості в ігровій діяльності та формування у них стійкого інтересу до пізнання довкілля й реалізації себе в ньому.

6. *«Дитина в сенсорно-пізнавальному просторі»*. Передбачає: сформованість доступних для дитини дошкільного віку уявлень, еталонів, що відображають ознаки, властивості та відношення предметів і об'єктів довколишнього світу; спрямована на інтеграцію змісту дошкільної освіти, формування у дітей пошуково-дослідницьких умінь, елементарних математичних уявлень, цілісної картини світу, компетентної поведінки в різних життєвих ситуаціях.

7. *«Мовлення дитини»*. Передбачає: засвоєння дитиною культури мовлення та спілкування, елементарних правил користування мовою у різних життєвих ситуаціях.

Варіативний складник стандарту дошкільної освіти:

- освітній напрям «Особистість дитини. Спортивні ігри» (Шахи. Футбол)
- освітній напрям «Дитина в сенсорно-пізнавальному просторі. Комп'ютерна грамота»
- освітній напрям «Мовлення дитини. Основи грамоти»
- освітній напрям «Дитина в соціумі. Соціально-фінансова грамотність»
- освітній напрям «Дитина у світі мистецтва. Хореографія».

Цінності дошкільної освіти:

- визнання самоцінності дошкільного дитинства, його потенціалу та особливої ролі в розвитку особистості;
- щасливе проживання дитиною дошкільного дитинства як передумова її повноцінного розвитку;
- повага до дитини, особливостей її розвитку та індивідуального досвіду;
- зміцнення фізичного, психічного та соціального здоров'я дитини;
- цінувати життя і благополуччя як вміння плекати, підтримувати та створювати сприятливі умови для себе та інших у безпечному середовищі в природному, предметному та соціальному оточенні;
- розвиток творчих задатків, здібностей, талантів дитини;
- збереження традицій національного досвіду сімейного та суспільного виховання для збагачення культурного потенціалу взаємодії між поколіннями.

Умови реалізації БКДО:

- участь сім'ї у розвитку дитини;
- взаємодія закладів дошкільної освіти із сім'ями дітей як учасниками освітнього процесу;

- педагог як фахівець, який стимулює процес розвитку дитини;
- удосконалення змісту та організації освітнього процесу;
- створення сучасного універсального дизайну в дошкільному підрозділі;
- забезпечення наступності між дошкільною та початковою освітою в реалізації перспектив розвитку дитини;
- спрямування зусиль суспільства/громади у забезпеченні доступної якісної дошкільної освіти.

БАЗОВИЙ КОМПОНЕНТ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ читати:

<https://nus.org.ua/wp-content/uploads/2021/01/nakaz-33-bazovyy-komponent-doshk-osv.pdf>

4.2. Програма розвитку дитини дошкільного віку «Українське дошкілля»

Зміст інваріантної складової Базового компонента дошкільної освіти педагогічний колектив дошкільного підрозділу буде здійснювати за програмою розвитку дитини дошкільного віку «Українське дошкілля»/ О.І.Білан.– Вид. 2-е, зі змінами і доповненнями – Тернопіль: Мандрівець, 2022), і яка є **основною частиною Освітньої програми дошкільного підрозділу**.

Програма розвитку дитини дошкільного віку «Українське дошкілля» відповідає Базовому компоненту дошкільної освіти. У ній відображено вимоги до оновленого змісту освіти, уніфіковано вимоги до розвиненості, вихованості й навченості дитини впродовж дошкільного дитинства.

Провідна ідея програми - оптимально використовувати можливості віку дитини для її повноцінного розвитку. Програма орієнтує педагогічний колектив на розвиток у дитини особистісного досвіду в чотирьох основних сферах життєдіяльності - власному Я, природному, предметному та соціальному просторах.

Програма містить складові змісту освіти:

- Інваріантна - від народження до шести років
- Варіативна - від трьох до шести років

Матеріали **інваріантної складової** змісту освіти дітей від народження до шести років структуровані відповідно до віку:

- ранній вік
- молодший і середній дошкільний вік
- старший дошкільний вік

Зміст інваріантної складової змісту освіти викладено за сімома освітніми напрямками: «*Особистість дитини*», «*Дитина в соціумі*», «*Дитина у природному довкіллі*», «*Дитина у світі мистецтва*», «*Діяльність дитини*», «*Дитина в сенсорно-пізнавальному просторі*», «*Мовлення дитини*».

Матеріали кожного освітнього напрямку інваріантної складової структуровано за рамкою-схемою, що містить такі елементи:

- Вікові можливості - для кожного року життя
- Зміст освіти
- Основні освітні завдання - чітко окреслені розвивальні, навчальні та виховні завдання
- Показники компетентності дитини на кінець кожного вікового періоду

Додатки до Програми містять орієнтовний перелік музичного репертуару, орієнтовний переліки художніх творів та інші практичні матеріали для роботи з дітьми.

Програма легко сприймається за своєю структурою, складовими кожного розділу та створює простір для творчого використання різних педагогічних технологій, прояву гнучкості в підході до кожної дитини.

4.3. Програмно-методичне забезпечення освітнього процесу: навчальні видання

Для програмно-методичного забезпечення освітнього процесу у дошкільному підрозділі Ямницького ліцею використовуються навчальні видання, рекомендовані Міністерством освіти і науки України для використання в закладах дошкільної освіти у 2025/2026 навчальному році, розміщені на сайті Міністерства освіти і науки України.

Методична служба дошкільного підрозділу щорічно оновлює та поповнює бібліотеку методичного кабінету дошкільного підрозділу новинками навчального забезпечення та новий навчальний рік та ознайомлює педагогічний колектив із змістом нового навчального видання.

Педагогічний колектив спрямовує свою діяльність у 2025/2026 навчальному році на реалізацію завдань щодо організації роботи з охорони праці та безпеки життєдіяльності, використовуючи *додаткову літературу, рекомендовану МОН України:*

1. [Пам'ятка для керівника закладу дошкільної освіти щодо організації роботи з охорони праці та безпеки життєдіяльності. Упорядник Олена Швачова, головний спеціаліст відділу дошкільної освіти Департаменту дошкільної, шкільної, позашкільної та інклюзивної освіти Міністерства освіти і науки України.](#)
2. [Абетка безпеки.](#) Матеріали Державної служби надзвичайних ситуацій в Україні Ройз С. Супергерої безпеки. Як підготувати дітей до можливих надзвичайних ситуацій. Посібник для батьків.
3. [Фізична безпека дітей під час війни.](#) Правила поведінки в евакуації, на окупованих територіях і в зоні бойових дій.
4. [Мінна безпека з песиком Патроном.](#)
5. Порадник для вихователів «Подбайте про безпеку дітей» https://drive.google.com/file/d/11SAGut_UhOTasSBpYDdzfDjfK6PIwT2t/view
 - Безпека надворі
 - Безпека в приміщенні
 - Безпека в умовах війни

6. Порадник для батьків «Подбайте про безпеку дитини»
https://osvita.ua/doc/files/news/896/89615/Poradnik_dlya_batkiv_Podbajte_pro_bezpeku.pdf
 - Безпека вдома
 - Безпека поза домом
 - Безпека в умовах війни
7. Ефективні форми роботи з дітьми в укритті. Порадник для вихователів. Упоряд. Оксана Гура. ВГО «АПДО», 2024
8. Мультсеріал «Іскорки суперсил»
<https://numo.unicef.org.ua/puppet-show/multiki-dlya-zakriplennya-znan>
9. Матеріали Платформи розвитку дошкільнят НУМО
<https://numo.mon.gov.ua>

В освітньому процесі з дошкільниками педагогічні працівники закладу послуговуватимуться *відеотекою «Сучасне дошкілля під крилами захисту»*:

- Анна Румянцева «Повітряна тривога»
- Ольга Рижко «Небезпечні предмети в руках дитини»
- Катерина Панкєєва «Небезпечні речі»
- Оксана Душнюк «Безпека на воді»
- Катерина Луканичева «Куди слід телефонувати при незвичайних ситуаціях»
- Світлана Василюк «Небезпечні речі»
- Світлана Василюк «Правила дорожнього руху для дітей»
- Анна Рямянцева «Пожежний квест. Як захиститись від диму вдома»
- Ірина Держалюк «Небезпечні речі» (малювання)
- Олена Івко «Казочка про електричні прилади» (малювання)
- Олена Івко «Веселий світлофор» (ліплення)
- Оксана Андрієнко «Пожежний автомобіль для Кроша» (аплікація)
- Оксана Андрієнко «Пішохідний перехід для Пеппи» (аплікація)
- Юлія Котенко «Світлофор для свинки Пеппи» (аплікація)
- Ірина Розпутня «Пральна машина для охайних малят» (аплікація)
- Тетяна Бабич «Світлофор» (аплікація) тощо.

В освітньому процесі з дошкільниками у 2025/2026 навчальному році послуговують *інтернетресурси*:

- Вебсайт «Все про мінну безпеку» <https://bezpeka.info/>
- Навчаємося мінної безпеки всією родиною
<https://www.unicef.org/ukraine/mine-safety-for-the-family>
- «Мінна безпека не без Пека»: Посібник для дітей про правила поведінки з вибухонебезпечними предметами
<https://mon.gov.ua/ua/news/minna-bezpeka-ne-bez-peka-posibnik-dlya-ditej-pro-pravila-povedinki-z-vibuhonebezpechnimi-predmetami>

РОЗДІЛ V. ІНСТРУМЕНТИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ

5.1. Кадровий склад дошкільного підрозділу

Кадрове забезпечення дошкільного підрозділу проводиться у відповідності до Типових штатних нормативів закладів дошкільної освіти.

№ з/п	Назва структурного підрозділу Назва посад	Кількість
1	Адміністративний персонал	1
	Завідувач ДП	1
2	Педагогічні працівники	5
	Вихователі	4
	Асистент вихователя	1
3	Молодший обслуговуючий персонал	3
	Помічники вихователів	2
	Машиніст із прання та ремонту спецодягу (білизни)	0,5
	Прибиральник службових приміщень	0,5
	Всього	9

Порівняльний аналіз кількісного та якісного складу педагогічних працівників свідчить про стабільність колективу та його творчий потенціал.

5.2. ЯКІСНИЙ СКЛАД

педагогічних працівників за станом на вересень 2025 року

	Прізвище, ім'я, по батькові	Посада	Навчальний заклад	Спеціальність за дипломом	Курсова підготовка, Категорія	Загальний педстаж на 01.09.25
1	Галярник Оксана Богданівна	Завідувач	Прикарпатський університет ім. В.Стефаника	Початкове навчання	2025р. Спеціаліст II категорія	34р.
2	Бибик Оксана Андріївна	Вихователь	Прикарпатський національний університет ім. В.Стефаника	Географія	2025р. Спеціаліст	7р..
3	Владика Дарія Романівна	Вихователь	Відокремлений структурний підрозділ Івано-Франківськ ого фахового коледжу Прикарпатського національного уні верситету ім. В.Стефаника Навчається (заочно) у Прикарпатському національному університеті ім. В.Стефаника	Початкова освіта	Бакалавр	
4	Суп Мар'яна Миколаївна	Вихователь	Прикарпатський національний	Біологія	2024р.	9р.

			університет ім. В.Стефаника		Спеціаліст	
5	Тодось Наталія Василівна	Вихователь	Прикарпатський національний університет ім. В.Стефаника	Педагогіка і методика середньої осв іти. Фізична культура. Дошкільна ос віта	2025р. Спеціаліст I категорії	11р.
6	Ключниченко Іванна Іванівна	Асистент вихователя	Прикарпатський національний університет ім. В.Стефаника	Дошкільна освіта	Бакалавр	4р.6міс.

Кваліфікаційний рівень педагогічних працівників за станом на вересень 2025 року

- спеціаліст першої категорії – 1 педагог
- спеціаліст другої категорії – 1 педагог
- 10-й тарифний розряд – 2 педагоги

5.3. Матеріально-технічне забезпечення закладу

Дошкільний підрозділ розміщений у типовій трьохповерховій будівлі. Будівля закладу обладнана пандусом.

Заклад обладнаний мережами господарсько-питного водопостачання, мережами каналізації, водостоку, опалення, вентиляції. Заклад під'єднаний до централізованого теплопостачання та водопостачання. Гарячою проточною водою заклад забезпечений завдяки наявності електробойлерів. Електропостачання закладу здійснюється за II категорією надійності від двох незалежних взаєморезервуючих шляхів живлення.

Будівля розташована на окремій земельній ділянці площею . Територія закладу має естетичний вигляд, достатньо озеленена, повністю огорожена у сучасному стилі. Ігрові та спортивний майданчики, обладнання підтримуються у задовільному і безпечному стані. За потребою здійснюється викошування трави, обрізка кущів та дерев. Проведене зовнішнє освітлення території.

На території ліцею наявні:

- 2 дитячих ігрових майданчики під тіньовими навісами;
- фізкультурний майданчик (зі спортивним ігровим обладнанням).

Обладнання на майданчиках відповідає росту і віку дітей, надійно і стійко закріплено. Наявні акти обстеження фізкультурного та іншого ігрового обладнання для безпечного використання в роботі з дітьми. Кожна група на майданчиках має тіньовий навіс для захисту від сонця й опадів.

Дошкільний підрозділ забезпечений приміщеннями з необхідним обладнанням для організації освітнього процесу та життєдіяльності дошкільників відповідно до типу та профілю закладу. Кожне групове

приміщення ізольоване від інших та має зручні сполучення з іншими функціональними приміщеннями дошкільного закладу.

Приміщення дошкільного підрозділу включає:

- *2 групових приміщення*, кожне з яких має: роздягальну, ігрову, спальну, туалетну кімнату, буфетну кімнату для миття і зберігання посуду;

- *укриття* з відповідним обладнанням та інвентарем для перебування дітей під час повітряної тривоги та інших надзвичайних ситуацій;

- *фізкультурна зала* із сучасним інвентарем, традиційним та нетрадиційним обладнанням;

- *методичний кабінет* із сучасним обладнанням та необхідними матеріалами, центр методичної роботи з педагогічними кадрами, наповнення якого здійснюється відповідно до Положення про методичний кабінет дошкільного підрозділу Ямницького ліцею;

- *пральня*, яка забезпечена пральною машиною, прасками, сушками для білизни;

- *медичні кабінети* для обслуговування дітей: медичний кабінет, ізолятор, маніпуляційна (які забезпечені необхідним обладнанням та матеріалами)

- *кабінет кастелянки* (з кладовими для брудної і чистої білизни).

Стіни групових приміщень та приміщення дошкільного підрозділу – місце не лише для інформаційних куточків. Велике значення у закладі надається естетичному оформленню всього приміщення зі створенням *розвивальних центрів* для дошкільників та дорослих (запроваджується технологія «Стіни, стеля, підлога, які говорять»). Виготовлені та оформлені на стінах пластикові розвивальні стенди для дошкільників:

- «Кольорові вагончики» (з цифрами та геометричними фігурами);
- «Кольорові олівці» (з цифрами і математичними знаками);
- «Парканчик різнокольоровий» (з буквами);
- Дерево «Чарівні слова» (для читання та вивчення ввічливих слів);
- «Парасольки емоцій» (із зображенням різних видів емоцій);
- «Дні тижня» (для читання слів-назв днів тижня на кольорових кульках);
- «Знай свої права, дитино!».

А також у технології «Стіни, стеля, підлога, які говорять» у коридорах приміщення дошкільного підрозділу обладнані:

- дитячі картини у різних нетрадиційних техніках: із ниток, шкіри, солоного тіста, глини, бісеру, технологією «квілінг», технологією пластилінографії, гобеленові картини;

- виставка творчих робіт педагогів «Лялька-мотанка – берегиня роду»; «Гляняна іграшка – код нації», тарілки технологією «пап'є-маше», різьб'яні вироби;

- виставка творчих робіт педагогів «Писанка-паняночка» з великою кількістю зразків писанок, виконаних у різних техніках;

- виставка дитячих малюнків «Сім кольорів дитинства»;

- розвивальний центр «Пори року» (картини за порами року) та ін.

У групових приміщеннях дошкільного підрозділу облаштовані різні осередки предметно-просторового розвивального середовища:

- *центр ігрової діяльності* (з осередками для сюжетно-рольової гри, будівельно-конструкторських, настільних ігор);

- *центр сенсорно-пізнавальної діяльності* (з математичним, дослідницьким, екологічним, народознавчим осередками);

- *центр здоров'я* (охоплює осередки: фізкультурний, валеології, безпеки життєдіяльності)

- *центр відпочинку* (психологічного розвантаження, куточок усамотнення, затишний куточок) - для емоційного розвантаження дітей, зняття втоми і постійного напруження, задоволення потреби дітей в усамотненні);

- *центр естетичний* (художній, театральний, музичний) - з осередком для самостійної художньої діяльності із традиційними і нетрадиційними матеріалами для художньо-продуктивних видів діяльності дітей);

- *центр розвитку мови і навчання елементів грамоти* (з бібліотечним осередком);

- *центр трудового виховання* (з матеріалами та обладнанням для різних видів праці дітей) та ін.;

- *батьківські куточки* (з актуальною інформацією для батьків, меню тощо);

- *стенди для виставки творчих робіт дітей* (з художньо-продуктивних видів мистецтва);

- *куточки приналежності* (з метою унаочнення інформації для дітей про всю групу, досягнення кожної дитини);

- *куточки «Правила групи»* (стенд із зонами: «можна», «не можна»)

- *екрани настрою* (із зображенням простору веселого і сумного настрою та смайликами-символами настрою) та ін.

Педагогічний колектив закладу при створенні чи оновленні групових розвивальних осередків користуються ***Орієнтовним переліком центрів (зон, осередків) предметно-розвивального середовища у групі:***

1. *Ігровий*: сюжетно-рольові, будівельно-конструкторські, настільні, друковані, дидактичні ігри з логічним навантаженням, театралізовані ігри (з наборами обладнання, нескладних декорацій, елементами костюмів чи вбрання для ігор-драматизацій та інсценівок), рухливі ігри з атрибутами; ігрове обладнання, меблі, різновиди іграшок (фігури людей, тварини, рослини, транспортна іграшка); килим для ігрової діяльності.

2. *Сенсорно-пізнавальний* (матеріали з математики, логіки, сенсорики, грамоти, екологічного та економічного виховання, розвитку мовлення, дослідницько-пошукової діяльності, українознавства, християнської етики та ін.):

- набори геометричних фігур (плоскі та об'ємні), умовних мірок; математичні ваги; задачі-цікавинки; цифри в межах 10 (20); цифрові картки для штрихування; математичні головоломки, ребуси, конструктори; вимірювальне приладдя та інструменти (лінійка,

сантиметр, пісковий та звичайний годинник, мірні стаканчики, термометр для вимірювання температури, повітря і води); мозаїка; пазли; лічильний матеріал; математичні дидактичні ігри, логічні завдання; картки для складання прикладів і задач; зошити для самостійної роботи на друкованій основі та ін. ;

- абетка, картки з друкованими літерами для штрихування; предметні та сюжетні картинки; листівки; картинки-загадки; лото; літери на кубиках; настільна магнітна абетка; фланелеграф; «живі» літери;

- полицка «Розумні книжки»: довідники, дитячі енциклопедії; книжки з розвивальними завданнями; книжка-скринька; українські народні казки; книжка-картинка (до 3-4 років); книжка-ширма; картинки-парадокси; ілюстрації до літературних творів; портрет письменника, з творами якого діти вже обізнані (старший дошкільний вік); дитячі журнали; тематичні альбоми; малі фольклорні жанри; схеми, моделі для роботи з казкою;

- слайди, відеоказки;

- інтелектуальні ігри, головоломки, ребуси, кросворди; прапори України, герб; календарі, атласи, глобус; фотоальбоми;

- «скринька знахідок»; «скринька бережливих і економних»; «торбинка добрих справ»;

- предмети для дослідницько-пошукової діяльності: компас; годинник; мікрофон; телефон; фен-сушка; набір сипких матеріалів (сіль, цукор, чай, крупи; камінчики, пісок, глина; насіння різних рослин); набір матеріалів (скло, дерево, залізо, пластмаса, папір, тканина) для визначення їх властивостей; лійки; термометри; ящики для вирощування розсади; календарі спостережень;

- кімнатні рослини та предмети догляду за ними;

3. Естетичний (художній):

- стіл з відкидними кришками-мольбертами та індивідуальними секціями для матеріалів ; дошка настінна; шафа-тумба для матеріалів та інструментів; традиційні та нетрадиційні матеріали (гуаш, олівці, фломастери, зубочистки, зубні щітки, шматочки губки, поролон, катушки, гудзики, олівці-штампи, трафаретки, тички, клаптики тканини, свічки, вата, сірники без сірки, пензлі різних розмірів, шматочки целофану; картон, клей, гладенькі камінчики, пластилін, солоне тісто тощо);

- дитячі музичні інструменти (традиційні, нетрадиційні);

- екрани-ширми для театралізованих вистав та ігор; різні види театрів для дітей; велике та мале дзеркало.

4. Центр трудового виховання:

- дидактична лялька з великим комплектом одягу для неї (діти вчаться одягати , роздягати ляльку, годувати, купати, вкладати спати тощо), посудом, меблями, предметами для купання тощо;

- предмети із серії «Столяруємо» (для хлопчиків);

- щітки для одягу та взуття;

- різноманітні фартушки, щітки, совки, миски, відро, таці (для господарсько-побутової праці);
- для ручної праці: ножиці, голки, клей, шило, молоток, пінцет, наперсток, папір (глянсовий, пакувальний, газетний, фільтрувальний, промокальний, шпалери, фольга тощо); кришки від пляшок; мідний дріт; природний та покидьковий матеріал (жолуді, каштани, шишки, горіхи, камінці, зернята фруктів, кора різних дерев, хвоя, коріння, мох, очерет, сухі квіти, трава, лушпиння з цибулі і часнику, апельсинові та лимонові шкірки, тополиний пух, мушлі, лоза, гілочки, насіння ясена (клена, липи, акації, кавуна, гарбуза, дині, соняшника, проса, маку), катушки, пластмасові стаканчики, намистинки, гудзики, тирса, стружка, пробки, шкіра, замша, гумові трубочки, штучні барвники тощо);
- куточок чергових по їдальні: щітка, совок, фартушки, косинки (для дівчаток), шапочки-ковпачки (для хлопчиків).

5. Центр здоров'я:

- спортивний куточок для самостійної рухової діяльності дітей: навісні мішені, гойдалки, ребриста дошка, традиційні і нетрадиційні тренажери та обладнання («доріжка здоров'я», кольорові шнури, палички-коні, моталочки, серсо, прапорці, хустинки, стрічки, м'ячі, кубики, мішечки з піском, шишки, горіхи, скакалки, обручі тощо; спортивні іграшки та атрибути до рухливих ігор;
- валеологічний куточок: дидактичні ігри, посібники з основ здоров'я;
- ігровий комплекс «Зелений вогник»: макет з розміткою дороги, іграшкові будинки, макети дерев, набір дорожніх знаків, різні види іграшкового транспорту; фланелеграф з набором дорожніх знаків, площинні будинки, фрагменти вулиць, плакати, настільні ігри; модель світлофора .

6. Центр відпочинку (психологічного розвантаження, куточок усамітнення, затишний куточок) - для емоційного розвантаження дітей, зняття втоми і постійного напруження, задоволення потреби дітей в усамітненні:

- м'які крісла;
- 1-2 м'які іграшки, улюблені дитячі книжки та журнали;
- аудіо записи для релаксації;
- матеріали для малювання.

Важливим чинником роботи у дошкільному підрозділі є аналіз та створення умов відповідно до **Санітарного регламенту для дошкільних навчальних закладів**, затвердженого наказом МОЗУ від 24.03.2016 № 234, який визначає санітарно-епідеміологічні вимоги до дошкільних навчальних закладів усіх форм власності, виконання яких дозволяє створити нешкідливі умови розвитку, виховання, навчання дітей, режим роботи, умови для фізичного розвитку та зміцнення здоров'я дітей.

Матеріально-технічний стан групових приміщень відповідає нормам санітарно-гігієнічного забезпечення. Групи укомплектовані м'яким і

твердим інвентарем. Щорічно проводяться необхідні ремонтні роботи. Кожна дитина індивідуально забезпечена: меблями, постільною білизною, рушниками. Кухонний посуд для отримання страв з харчоблоку відповідає вимогам інструкції з організації харчування. Столовим посудом для харчування дітей групи забезпечені у достатній кількості; посуд естетичний, у хорошому стані. Посуд, меблі, постільна білизна, рушники марковані згідно санітарно-гігієнічних вимог.

Достатньо інвентаря для прибирання приміщень, який маркований та правильно зберігається. У робочому стані сантехнічне обладнання. У групах достатня кількість миючих та дезінфікуючих засобів, придбаних, за бюджетні кошти.

Дотримується належний санітарний режим: здійснюється провітрювання, вологе прибирання, дотримується тепловий режим, проводиться кварцування групових приміщень. Тепловий режим у групових приміщеннях в межах норми (+18-+22С). Працівники забезпечені спецодягом, який використовується за призначенням. Всі групові приміщення забезпечені бактерицидними лампами.

Дошкільний підрозділ підключений до мережі Інтернет та забезпечений достатньою кількістю *технічних засобів навчання*: ноутбуками, принтером, ксероксом, музичним клавішним інструментом.

Осучаснені *інформаційні стенди*: «Державні символи України», «Наш садочок», «Оголошення для батьків», «Графіки роботи», «Наші роботи»; куточки: «Куточок безпеки», «Пожежна безпека»; «Антропометрія», «Розпорядок дня», «Меню для батьків» у коридорі та у групових приміщеннях, батьківські куточки.

Постійно вдосконалюється матеріально-технічний стан приміщення та території дошкільного підрозділу Ямницького ліцею:

- проведено облаштування укриття;
- групові приміщення забезпечені порохотягом;
- проведені поточні ремонти на ігрових майданчиках;
- проведені ремонти та заміна сантехніки у туалетних кімнатах дошкільних груп;
- у міру потреби поповнюється м'який інвентар: постільною білизною, рушниками для дітей, матрасами тощо;
- дитячі майданчики поповнюються ігровим обладнанням.

З метою обліку матеріальних цінностей та правильним використанням і збереженням власності дошкільного підрозділу, щорічно проводиться інвентаризація майна.

На виконання наказу Міністерства внутрішніх справ України від 11.07. 2024 року № 474 «Зміни до Правил пожежної безпеки в Україні». У двох групових приміщеннях передбачені шляхи евакуації вихованців та працівників на випадок надзвичайної ситуації. Заклад забезпечений у достатній кількості порошковими вогнегасниками, які періодично перезаряджаються. Наявні

пожежні крани, які щорічно перевіряються на пуск води. У приміщеннях розміщені плани евакуації та плани оповіщення на випадок надзвичайної ситуації. Проводяться інші заходи по забезпеченні пожежної безпеки у дошкільному підрозділі.

У дошкільному підрозділі обладнане безпечне і комфортне місце захисту для перебування дітей на випадок повітряної тривоги чи іншої надзвичайної ситуації. При облаштуванні освітнього середовища в укриттях дотримано вимоги ДСНС та військової адміністрації щодо обладнання місця захисту у дошкільному підрозділі.

Враховуючи реалії сьогодення колектив дошкільного підрозділу буде спрямовувати свою діяльність у 2025/2026 навчальному році на вирішення найважливішого завдання в умовах війни:

Проаналізувавши стан освітньої діяльності дошкільного підрозділу та матеріально-технічні умови забезпечення функціонування закладу, у 2025/2026 навчальному році визначено також першочергові проблеми для вирішення:

- подальше обладнання безпечного і комфортного місця захисту у дошкільному підрозділі для перебування дітей у період повітряної тривоги чи іншої надзвичайної ситуації в умовах воєнного стану;
- збагачення освітнього середовища вікових груп і дошкільного підрозділу в цілому для оптимального розвитку кожного вихованця відповідно до його задатків, нахилів, здібностей, індивідуальних особливостей та культурних потреб;
- забезпечення умов, які сприяють якісній організації освітнього процесу та інклюзивній освіті; забезпечити у 2025/2026 навчальному році функціонування старшої інклюзивної групи;
- національно-патріотичне спрямування освітнього процесу у дошкільному підрозділі;
- створення безпечних і сприятливих умов для формування базових компетентностей дітей відповідно до вимог оновленого БКДО та освітньої програми дошкільного підрозділу;
- забезпечення умов для індивідуальної траєкторії професійного розвитку педагогічних працівників, підвищення їх кваліфікації та самоосвіти;
- педагогічне просвітництво батьків;
- психологічний супровід освітнього процесу в умовах воєнного стану;
- запобігання порушенням академічної доброчесності усіма учасниками освітнього процесу, проявам дискримінації та булінгу;
- забезпечення прозорості та інформаційної відкритості діяльності дошкільного підрозділу.

РОЗДІЛ VI. ПЛАНУВАННЯ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

6.1. Вихідні положення щодо планування освітньої роботи у дошкільному підрозділі

Сьогодні декларується право на творчий підхід до вибору форм планування, відходу від шаблонних традиційних форм складання планів. Але існує і надалі важлива вимога – не залишати поза увагою змістовий аспект плану роботи для досягнення поставленої мети (виконання державних стандартів дошкільної освіти), не займатися безконтрольною самодіяльністю.

У ході планування освітньої роботи важливо обов'язково враховувати *загальні тенденції*:

- впровадження особистісно орієнтовної моделі освіти;
- гуманізація освітнього процесу;
- широке використання інноваційних освітніх технологій;
- інтегрований, діяльнісний, компетентнісний підхід до організації та змісту дошкільної освіти;
- надання пріоритету провідним видам діяльності дітей на кожному віковому періоді.

Вихідні положення щодо планування освітньої роботи

1. Основою планування у дошкільному підрозділі Ямницького ліцею є комплексна Програма розвитку дитини дошкільного віку **«Українське дошкілля»**, яка прийнята для використання педагогічною радою. Вибір програми погоджується з батьками, які є учасниками освітнього процесу.

2. Під час складання плану освітньої роботи враховуються конкретні **педагогічні умови**: віковий склад групи; результати діагностики розвитку дітей (педагогічного обстеження) на початок навчального року (вересень); розподіл дітей на підгрупи за психологічним віком; якість предметно-ігрового розвивального середовища у групі та за її межами.

3. **Форма планування** є різною і затверджена педрадою Ямницького ліцею: *поширена* - для педагога-початківця (до 3-х років стажу), *спрощена* - для педагога-професіонала. Проте в жодному випадку не допускається безсистемність, пропущення окремих видів занять та діяльності дітей (фізкультура на свіжому повітрі; колективна праця; сюжетно-рольові, конструктивно-будівельні, театралізовані ігри; СХД: художньо-мовленнєва, музична, образотворча, театралізована (їх краще планувати по тижню почергово); художня праця; робота із вивчення ПДР; дослідницько-пошукова діяльність тощо).

4. Найефективнішою є **блочно-тематична форма планування** освітньої роботи з дошкільниками з дотриманням принципу інтеграції.

5. **План роботи** (перспективний, календарний) є обов'язковою документацією педагогічних працівників. Календарному плануванню освітньої роботи з дошкільниками передують перспективне планування на кожен місяць. Календарне планування складається на основі перспективного

на зручний для кожного педагога період - 1-2 дні, 1-2 тижні, і можуть мати довільну текстову чи графічну форму. Один з варіантів - планування за основними режимними моментами першої (ранок, заняття, перша прогулянка) і другої (праця, СХД, розваги, ігри, друга прогулянка, вечір) половини дня. Це традиційний підхід до планування.

6. Інноваційні підходи до планування та проведення занять в дошкільному підрозділі – важливий момент освітнього процесу. Попередня діагностика розвитку особистості кожної дитини допомагає точніше спрогнозувати індивідуальну програму для кожного вихованця, визначити його участь (або неучасть) у тих чи інших заняттях, видах діяльності, згуртувати дітей відповідно до типу, виду і змісту заняття.

6.2. Річне перспективне планування освітньої діяльності за тематичними освітніми блоками

У дошкільному підрозділі розроблене *річне перспективне планування освітньої діяльності за тематичними освітніми блоками* (щотижневими) та пізнавальною (лексичною) темою на кожен день для усіх вікових груп, враховуючи вимоги оновленого БКДО, освітньої програми для загального розвитку дошкільників та корекційних програм для дітей з особливими освітніми потребами.

6.3. Основні структурні компоненти перспективного планування освітньої роботи на місяць

План роботи (перспективний, календарний) є обов'язковою документацією педагогічних працівників. Календарному плануванню освітньої роботи з дошкільниками завжди передують *перспективне планування* на кожен місяць, який формуємо відповідно таких структурних компонентів:

- Тематика інтегрованих освітніх блоків на місяць (рік);
- По 2 комплекси ранкової гімнастики та гімнастики пробудження після сну;
- Загартувальні процедури (із зазначенням назв усіх процедур і норм (перебігу) загартування);
- Перспективне планування освітньої роботи, спрямованої на розгортання сюжетно-рольової гри (до 2-3-х ігор на місяць);
- Перспективне планування організованої навчально-пізнавальної діяльності на місяць (сітка занять із зазначенням теми та програмових завдань);
- Циклограма рухливих ігор + завдання, яку зручно складати у таблиці (потижнево);
- Циклограма спостережень в природному та предметному довкіллі + завдання - (потижнево);
- Циклограма дослідницько-пошукової діяльності + завдання – (потижнево);
- Циклограма дидактичних ігор + завдання (потижнево);
- Циклограма трудової діяльності + завдання – (потижнево);

- Свята, розваги, тематичні тижні (здоров'я, фізкультури, знань з безпеки життєдіяльності, екології, мистецтва тощо) (форма роботи, тема, дата проведення);
- Піші переходи (*потижнево*);
- Робота з батьками (*форма роботи, тема, дата проведення*);
- Зміцнення розвивального середовища (*природного, предметного, соціального*): передбачити основні завдання;
- Усна народна творчість (*добірка програмових творів на місяць*);
- Тощо.

6.4. Планування роботи з батьками.

Повноцінне здійснення завдань оновленого БКДО-2021 та освітньої Програми розвитку дитини дошкільного віку можливе лише за умови злагодженої співпраці з батьками. Зважаючи на сучасні тенденції в суспільстві, пов'язані з підвищенням престижу сім'ї та ролі сімейного виховання, яке вирішальним чином впливає на становлення особистості саме в дошкільному віці, головним у змісті роботи з батьками стає *активне залучення родин до освітнього процесу* через різні форми партнерської взаємодії.

У дошкільному підрозділі розроблений алгоритм роботи з батьками вихованців в умовах воєнного стану.

Метою роботи з батьками є : допомогти батькам у забезпеченні їхнім дітям рівних стартових можливостей напередодні вступу до школи (фізичної та психологічної готовності дитини до навчання в НУШ); надати психолого-педагогічну допомогу з питань розвитку, навчання та виховання дітей дошкільного віку, що виховуються в умовах сім'ї; забезпечити конституційні права дітей дошкільного віку на здобуття дошкільної освіти.

Педагогічні працівники здійснюють консультативну допомогу батькам із питань:

- соціалізації дітей дошкільного віку, які виховуються в умовах сім'ї;
- вікових, психофізіологічних особливостей дітей;
- психологічної готовності до навчання у школі;
- профілактики відхилень у фізичному, психічному і соціальному розвитку дітей дошкільного віку, які виховуються в умовах сім'ї;
- організації ігрової діяльності;
- організації харчування дітей вдома;
- створення умов для загартовування і оздоровлення;
- соціального захисту дітей із різних категорій сімей.

Основні форми діяльності співпраці з батьками:

- педагогічна просвіта батьків через соціальні мережі, інформаційні стенди, сайт Ямницького ліцею тощо;
- організація індивідуальних і групових консультацій для батьків;

- організація заочного консультування через листування, в телефонному режимі, через організацію роботи сайту закладу освіти тощо

РОЗДІЛ VII. ВНУТРІШНЬОЇ СИСТЕМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ У ДОШКІЛЬНОМУ ПІДРОЗДІЛІ.

7.1. Розбудова внутрішньої системи забезпечення якості освіти у дошкільному підрозділі.

Формування внутрішньої системи дошкільному підрозділі закладу освіти базується на засадах державної політики щодо якості освіти та реалізації прав дітей на здобуття дошкільної освіти.

Основна мета стратегії (політики) - гарантування доступності та якості дошкільної освіти, забезпечення постійного та послідовного підвищення якості освітньої діяльності, формування довіри суспільства до закладів освіти.

Наказом керівника призначається відповідальна особа із забезпечення якості освітньої діяльності та забезпечення оперативного керування процесом вивчення системи, яка керується Положенням про ВСЗЯО Ямницького ліцею Ямницької сільської ради Івано-Франківської області (нова редакція), затвердженого 11.06.2025р. (наказ №93). Такою відповідальною особою в дошкільному підрозділі, яка буде координувати результативне запровадження внутрішньої систем забезпечення якості дошкільної освіти, є завідувач, або вихователь-методист.

Процедурами у механізмі формування та функціонування внутрішньої системи у дошкільному підрозділі є:

- 1) визначення компонентів внутрішньої системи;
- 2) добір до кожного компоненту відповідних вимог/правил організації освітніх і управлінських процесів (далі - вимоги/правила);
- 3) добір критеріїв та індикаторів до сформованих вимог/правил;
- 4) забезпечення функціонування внутрішньої системи;
- 5) оцінювання освітніх і управлінських процесів (далі - оцінювання)

У 2025/2026 н.р. здійснюється оцінювання результатів діяльності закладу освіти відповідно плану роботи за такими компонентами ВСЗЯО:

Компонент 1. «Створення в закладі дошкільної освіти безпечного, здорового та інклюзивного чи спеціального освітнього середовища, універсального дизайну та розумного пристосування, у тому числі забезпечення наявності ресурсів (ігрових, дидактичних, науково- методичних,

матеріально-технічних, інформаційних тощо) необхідних для виконання державного стандарту»

Компонент 2. «Організація освітнього процесу з урахуванням індивідуальних особливостей, потреб і можливостей кожного вихованця»

7.2. Завдання моніторингового дослідження

Моніторинг якості освіти – це система послідовних і систематичних заходів, що здійснюються з метою виявлення та відстеження тенденцій у розвитку якості освіти у закладі, встановлення відповідності фактичних результатів освітньої діяльності її заявленим цілям, а також оцінювання ступеня, напряму і причин відхилень від цілей. (ЗУ «Про освіту», ст. 48)

Моніторинг – це комплекс заходів зі спостереження, які забезпечують системний довготривалий контроль за станом та тенденціями розвитку кожної дитини. Він є необхідною складовою освітньої діяльності педагога. Завдяки моніторингу педагог може з'ясувати, чи у правильному напрямі він здійснює освітній процес, і вчасно внести потрібні корективи.

Головною метою моніторингу є вивчення стану реалізації завдань Базового компонента дошкільної освіти, стану організації освітнього процесу в дошкільному підрозділі, отримати оперативну інформацію про реальний стан та тенденції змін об'єкта діагностування для корекції педагогічного процесу в умовах воєнного стану.

Завдання моніторингового дослідження

1. Виявити якість практичної реалізації завдань Базового компонента дошкільної освіти в умовах воєнного стану та отримати об'єктивну інформацію.

2. Дослідити рівень засвоєння програмового матеріалу дошкільниками відповідно до Базового компонента дошкільної освіти та освітньої програми дошкільного підрозділу.

3. Провести порівняльний аналіз відповідності фактичних результатів освітньої діяльності прикінцевій меті – вимогам Державних стандартів дошкільної освіти.

4. Визначити чинники, які сприяють покращенню виконання освітньої програми дошкільного підрозділу.

5. Надати рекомендації педагогам і батькам дошкільників стосовно визначення шляхів покращення якості дошкільної освіти, спираючись на результати моніторингу в умовах воєнного стану.

На виконання Листа МОН України «Щодо визначення рівня розвитку дитини старшого дошкільного віку за допомогою кваліметричної моделі» від 06.11.2015 №1/9-535 при визначенні рівня виконання випускниками дошкільного підрозділу державних стандартів дошкільної освіти напередодні їх вступу до школи педагогічний колектив закладу активно використовує програму (оновлену) доктора педагогічних наук Єльнікової Г.В. «Кваліметрична модель оцінювання рівня розвитку дитини старшого дошкільного віку».

7.3. Основні критерії визначення рівня розвитку дитини старшого дошкільного віку та її готовності до навчання у НУШ

Дошкільна освіта є стартовою платформою особистісного розвитку дитини. Наступність та перспективи розвитку дитини в дошкільному підрозділі та у початковій школі забезпечується завдяки:

- використанню форм та методів освітньої роботи, які відповідають віку дітей;
- визначенню спільних для дошкільної та початкової освіти принципів, методичних підходів, адекватних віку дітей провідних видів діяльності;
- послідовному збагаченню результатів освіти, які висвітлено у формуванні компетентностей дитини дошкільного та молодшого шкільного віку.

Компетентності, що сформовані у дошкільників у різних видах діяльності за освітніми напрямками: «Особистість дитини», «Дитина в соціумі», «Дитина в природному довкіллі», «Дитина у світі мистецтва», «Дитина в сенсорно-пізнавальному просторі», «Мовлення дитини», «Гра дитини» - створюють базу для збагачення та поглиблення змісту освіти на наступних рівнях освіти – у початковій та середній школі. Всі освітні напрями (зміст дошкільної освіти) мають продовження у початковій школі через освітні галузі: мовно-літературну, математичну, природничу, технологічну, інформаційно-цифрову, соціальну, здоров'язбережувальну, громадянську та історичну, мистецьку, фізкультурну та ін.

У таблиці подано основні критерії визначення рівня розвитку дитини старшого дошкільного віку та її готовності до навчання у НУШ, на які орієнтуються педагогічні працівники дошкільного підрозділу та батьки вихованців на кінець навчального року:

№ п\п	Критерії готовності до школи за БКДО (2021) та Програмою розвитку дитини дошкільного віку «Українське дошкілля»	Оцінка (за 4-х бальною шкалою)				
		4	3	2	1	0
ОСВІТНІЙ НАПРЯМ «ОСОБИСТІСТЬ ДИТИНИ»						
1.	Визначає і правильно називає частини тіла та основні органи, їх елементарні функції; знає про призначення органів чуттів (очі, ніс, вуха, язик, пальці); дотримується правил їх охорони.					
2.	Називає ознаки етапів життя людини – дитинство, юність, зрілість, старість.					
3.	Має знання про основні чинники збереження здоров'я (рухова діяльність, загартування, щоденна ранкова гімнастика, масаж, правильне харчування, безпечна поведінка, гігієна тіла тощо).					

4.	Орієнтується в основних показниках власного здоров'я; називає основні ознаки захворювання; виконує окремі лікувальні процедури (під наглядом).					
5.	Відрізняє корисну їжу і напої від шкідливих; орієнтується в ознаках спраги та голоду; має знання про значення питної води для здоров'я.					
6.	Самостійно виконує основні гігієнічні процедури, володіє елементарними навичками особистої гігієни; контролює власну поставу.					
7.	Знає правила безпечної поведінки вдома, у дитячому садку, на вулиці, на воді, льоду, ігровому, спортивному майданчиках; знає про стихійні явища, їх наслідки та безпечне поводження під час їх виникнення.					
8.	Знає правила поводження з незнайомими предметами, речовинами, ліками.					
9.	Знає правила пожежної та електробезпеки; дотримується ПДР, знає основні дорожні знаки; вміє скористатися телефонами служб допомоги 101, 102, 103, 104.					
10.	Диференціює поняття «безпечне», «небезпечне», «свої», «чужі».					
11.	Негативно ставиться до шкідливих звичок; розрізняє хороші-погані звички.					
12.	Вміє виконувати гімнастичні вправи, бере активну участь у рухливих іграх.					
13.	Володіє основними рухами, загальнорозвивальними вправами та вправами спортивного характеру (відповідно до вимог програми).					
14.	Має сформовані фізичні якості: швидкість, спритність, сила, витривалість, гнучкість.					
15.	Орієнтується в ознаках статевої належності; з повагою ставиться до протилежної статі; радіє своєму імені, прізвищу, по батькові, які вказують на її належність до роду, своєї сім'ї, її традицій і звичаїв.					
16.	Знає свої права та обов'язки, захищає свою власну думку та гідність.					
17.	Розуміє зміст понять «авторитет», «совість», «справедливість».					
18.	Має свої уподобання, прихильності, інтереси; орієнтується в основних емоціях і почуттях, намагається стримувати негативні емоції; диференціює добро і зло.					
19.	Дотримується статево-рольової поведінки; вміє поводитися довільно.					
20.	Має певну думку про себе, може сформулювати узагальнене судження про себе.					
Середній бал						
ОСВІТНІЙ НАПРЯМ «ДИТИНА В СОЦІУМІ»						
1.	Знає, що сім'я – це об'єднання близьких людей, які проживають разом, мають спільне господарство, піклуються одне про одного, ставляться до старших і молодших членів родини з любов'ю, повагою і довірою.					
2.	Вміє розповісти про кожного члена сім'ї, охарактеризувати особливості його зовнішності і характеру, звички, спосіб життя, улюблені заняття.					
3.	Розуміє, що батьки – найрідніші люди, які доглядають та виховують своїх дітей, ставляться до них з любов'ю, повагою і турботою.					
4.	Знає, що рідні брати і сестри – це діти, народжені одними батьками.					
5.	Знає, що бабуся і дідусь – це батьки мами й тата, шанобливо ставиться до них, піклується про їхнє здоров'я.					
6.	Співчуває хворим членам родини, надає посильну допомогу.					
7.	Має уявлення, що родина об'єднує всіх родичів мами і тата; знає про свій рід, його історію; бере участь у складанні родовідного дерева.					

8.	Проявляє інтерес до спільних родинних справ, сімейних традицій, свят, зустрічей, фото-та фільмотек.					
9.	Проявляє чуйність та уважність, прагне бути причетною до спільних турбот і проблем сім'ї; вміє проявляти любов і турботу про рідних та близьких.					
10.	Диференціює рідних, знайомих, чужих людей та знає, як з ними поводитися.					
11.	Має уявлення про різноманітність різних професій, професійну діяльність рідних і знайомих дорослих; виявляє інтерес до різних професій дорослих.					
12.	Має сформовані уявлення про школу, де буде навчатися, знайомитися з новими педагогами й однолітками (вчителями, школярами, учнями).					
13.	Має уявлення про доброту, гуманність, щирість, милосердя, справедливість, чесність як важливі риси людини.					
14.	Розуміє зміст понять «дружба» і «товаришування»; має уявлення про дружбу як прояв взаємної довіри, відданості і поваги між людьми; має своїх друзів, до яких проявляє особливу прихильність.					
15.	Обізнана з віковими групами свого ЗДО (молодша, середня, старша) та правилами взаємодії між дітьми у групі, яку вона відвідує; знає колектив працівників ЗДО та активно з ними спілкується.					
16.	В разі потреби вміє звернутися за допомогою до незнайомої людини (поліцейського, водія, контролера у транспорті, продавця чи охоронця у магазині).					
17.	Обізнана з різними соціальними ролями людей (знайомі, незнайомі, свої, чужі, діти, дорослі, жінки, чоловіки, хлопчики, дівчатка, молоді люди, літні).					
18.	Знає, що живе в Україні (на Батьківщині), що вона українка, розмовляє українською мовою; знає Державні та народні символи, національний одяг, народні ремесла, національних героїв, народні та державні свята.					
19.	Знає, що з людей складаються різні народи, які живуть у різних країнах і мають свою мову, культуру, традиції; усвідомлює існування відмінностей у їх зовнішньому вигляді, їжі, способі життя.					
20.	Проявляє почуття патріотизму, прагнення жити в мирі і злагоді з усіма народами; диференціює поняття «добро» і «зло».					
21.	Дотримується елементарних форм культури спілкування та мовленнєвого етикету з рідними, іншими дорослими, однолітками.					
Середній бал						
ОСВІТНІЙ НАПРЯМ «ДИТИНА У СВІТІ МИСТЕЦТВА»						
1.	Знає адресу проживання, адресу дитячого садка: село, вулиця, номер будинку, район, область, країна.					
2.	Знає різницю між сільським і міським житлом і побутом, його сучасним і минулим; розуміє залежність рівня життя людини від житлово-комунальних послуг.					
3.	Усвідомлює, що для життя людини потрібні предмети побуту і вжитку (меблі, посуд, побутові електроприлади).					
4.	Розрізняє і називає різні види транспортних засобів (наземний, підземний, повітряний, водний, спеціальний, сільськогосподарський транспорт); засоби комунікації (телебачення, радіо, газети, журнали, телефон, Інтернет, факс); соціальні установи (вокзал, аеропорт, музей, театр, цирк, школа, лікарня, аптека, магазин).					
5.	Знає основні професії, їх значення (промислові, будівельні, спеціальні, сільськогосподарські, творчі).					
6.	Має елементарні знання про виробництво різних предметів ужитку, технічних приладів та знарядь, технічних засобів і зв'язку, продуктів харчування, гігієни тощо.					
7.	Оперує узагальнювальними поняттями (меблі, одяг, транспорт, білизна, знаряддя, побутові прилади).					

8.	Володіє навиками самообслуговування, праці в природі і побуті, господарсько-побутової праці.					
9.	Розуміє поняття «бережливість», «ощадливість», «економність», бережно ставиться до предметів навколишньої дійсності, особистих речей.					
10.	Застосовує елементарні економічні поняття (товар-гроші, ціна, дешево-дорого, зарплата, бюджет, прибуток, реклама, банк); ощадливо ставиться до речей, грошових витрат, рахує гроші (1, 2, 5, 10 грн).					
11.	Обізнана з властивостями різних матеріалів, технологією їх використання; дотримується правил безпечної діяльності.					
12.	Розрізняє види мистецтва: декоративно-прикладне, живопис, графіка, скульптура, архітектура, дизайн.					
13.	Володіє прийомами роботи з різними зображальними матеріалами (фарби, олівці, фломастери, пастель, глина, пластилін, тісто, папір, тканина, природний матеріал).					
14.	Володіє технічними прийомами роботи з різними матеріалами при малюванні, ліпленні, аплікації, конструюванні, в художній праці.					
15.	Застосовує виражальні можливості лінії, кольору, ритму, композиції; експериментує, змішуючи кольори.					
16.	Називає прізвища, твори улюблених вітчизняних та зарубіжних митців, пригадує їхній зміст, порівнює твори; експериментує з картинами.					
17.	Володіє нетрадиційними техніками малювання.					
18.	Називає основні жанри музичного мистецтва (пісня, марш, танець); виразно співає дитячі пісні, володіє елементарною технікою виконання хороводів, танців, рухів.					
19.	Розрізняє і називає дитячі музичні інструменти, відтворює на них прості ритмічні мелодії.					
20.	Має уявлення про вокальну та інструментальну музику; має досвід індивідуального та колективного виконання твору; володіє своїм голосом, співає легко, дзвінко.					
21.	Називає композиторів і їх твори; охоче слухає та може дати характеристику музичного твору.					
22.	Називає різні види театрів, має навички перевтілення у сценічний образ (позитивний, негативний); артистично виконує ролі, імпровізує, емоційно реагує на зміст вистави; творчо застосовує художньо-мовленнєвий та музично-пластично-пісенний досвід у театралізації, святах і розвагах.					
23.	Розрізняє види літературного мистецтва (вірш, казка, оповідання, байка); називає автора твору; вміє декламувати вірші напам'ять, переказувати знайомі казки, мультфільми, застосовувати усну народну творчість в іграх та у спілкуванні; вдається до римування та словотворчості; експериментує з казками.					
24.	Має навички образного мовлення, дотримується мовленнєвого етикету.					
Середній бал						
ОСВІТНІЙ НАПРЯМ «ДИТИНА В ПРИРОДНОМУ ДОВКІЛЛІ»						
1.	Має знання про Землю як планету, на якій живе людство, її форму, складники (повітря, суша, вода); «суходіл» як тверду поверхню землі (материки), її форми (рівнини, пагорби, гори, яри); корисні копалини (вугілля, газ, нафта, торф тощо); клімат (сухий, вологий, холодний); орієнтується на глобусі та карті України.					
2.	Має знання про вітер, повітря, воду (її стани), ґрунт і їх значення для життя на Землі.					
3.	Розпізнає і називає рослини: 3-4 види дерев (каштан, липа, тополя, акація, ялина, сосна, береза, дуб, клен, горобина); плодові (яблуня, груша, слива, вишня); овочі (картопля, морква, капуста, огірок, помідор, цибуля, часник,					

	квасоля, редис); кімнатні (фікус, бегонія, лілія амазонська, традесканція, алое, клівія); 3-4 види квітів (жоржини, айстри, пролісок, фіалка, підсніжник, тюльпан, нарцис, морозці); ягоди (полуниця, суниця, чорниця, малина, смородина); фрукти (яблуко, груша, слива, вишня); кущі (бузок, жасмин).					
4.	Знає, що гриби бувають їстівні (сироїжки, білий гриб, маслюк, лисички) та отруйні (мухомор, біла поганка); з ними слід поводитися обережно.					
5.	Має уявлення про лікарські рослини і їх властивості (кропива, подорожник, чистотіл, нагідки, безсмертник, м'ята, ромашка, мати-й-мачуха тощо).					
6.	Знає свійські (кішка, собака, свиня, коза, кінь, кролик, корова, вівця), дикі тварини (засць, ведмідь, вовк, лисиця, білка, їжак, тигр, мавпа, слон, лев, носоріг, жираф, кенгуру), особливості їхнього зовнішнього вигляду, будови тіла, умов проживання у різні пори року; називає дитинчат тварин.					
7.	Має знання про рибок акваріума, розрізняє їхню будову, знає умови догляду, як пересуваються; розрізняє риб (лящ, щука, короп), земноводних і плазунів (жаба, гадюка, вуж).					
8.	Розрізняє і називає 5 -6 видів птахів (горобець, ворона, голуб, синиця, снігур, ластівка, грак, шпак, яструб, жайворонок) за їх розміром, забарвленням, голосами; свійських птахів і їх дитинчат (півень, курка, качка, гуска, індик); 3-4 види комах (муха, комар, жук, бджола, жук-сонечко, метелик-лимонниця, коник-стрибунець, мураха, павук); помічає зміни, що відбуваються у їх поведінці в різні пори року.					
9.	Називає пори року, їх характерні ознаки; розуміє зв'язки між погодними умовами та їх наслідками для рослин, тварин, людей; фіксує зміни в природі у календарях погоди і природи.					
10.	Знає про хмари, їх види, причини утворення (перисті, купчасті, шаруваті), вплив на зміну погоди; види опадів та явищ після негоди (дощ, град, блискавка, веселка, сніг, заметіль, хуртовина, ожеледиця), їх вплив на стан природи.					
11.	Має знання про стихійні лиха (шторм на морі, посухи на землі, пожежі, землетруси, виверження вулкану), їх наслідки для природи та людини; має навички правильного поводження у небезпечних ситуаціях.					
12.	Знає і розрізняє основні властивості води, каміння, піску, глини, корисних копалин; розуміє їх значення у житті людини та правила їх бережного використання.					
13.	Експериментує з водою, піском, снігом, камінням, черепашками, пір'ям, насінням, листям дерев, шишками, каштанами; дотримується простих правил безпечного поводження з ними.					
14.	Усвідомлює зв'язок природи та життєдіяльності людини: обробляє землю, вирощує харчові та технічні культури, будує житло, працює і відпочиває.					
15.	Знає, що існують позитивні (створення заповідників, занесення до Червоної книги, очищення водойм, прибирання і переробка сміття) та негативні наслідки діяльності людини (вирубка лісів, обробка землі хімікатами, забруднення водойм та повітря, захащення сміттям).					
16.	Має уявлення про природоохоронну діяльність людей у своєму регіоні, населеному пункті.					
17.	Має уявлення про основні об'єкти Космосу (Сонце, Місяць, зірки, планети Марс, Юпітер, Венера); розуміє вплив Космосу на стан життя на Землі (спалахи на Сонці – магнітні бурі на Землі – погане самопочуття людей); знає, що Земля робить один оберт за рік навколо Сонця.					
18.	Знає, що космонавти літають у Космос на космічних кораблях, вивчають його за допомогою супутників та космічних станцій.					
Середній бал						
ОСВІТНІЙ НАПРЯМ «ДИТИНА В СЕНСОРНО-ПІЗНАВАЛЬНОМУ ПРОСТОРІ»						
1.	Порівнює множини за кількістю, використовує слова «багато», «мало», «більше», «менше», «стільки ж», «однаково».					

2.	Лічить в межах 10 (20) у прямому та зворотному порядках, користується кількісними та порядковими числівниками.					
3.	Знає цифри від 0 до 10.					
4.	Лічить парами, трійками, п'ятірками.					
5.	Визначає кількісний склад числа в межах 10.					
6.	Порівнює суміжні числа в межах 10.					
7.	Складає числа з двох менших в межах 10; розуміє поняття «на 1/2 одиниці менше\більше».					
8.	Виконує математичні дії на додавання та віднімання, використовує знаки «+», «-», «=», «<», «>».					
9.	Знає структуру задачі; розв'язує елементарні математичні та логічні задачі; здійснює найпростіші усні обчислення на додавання та віднімання.					
10.	Знає площинні (трикутник, квадрат, прямокутник, багатокутник, круг, овал) та об'ємні (куб, куля, циліндр, конус, піраміда) геометричні фігури, їх елементи.					
11.	Має уявлення про різні множини: посуд, одяг, транспорт, іграшки, меблі тощо					
12.	Вимірює величини, користуючись умовною міркою: смужкою, долонею, олівцем, стрічкою тощо.					
13.	Порівнює предмети за величиною (довжиною, шириною, висотою, об'ємом та масою; знає одиниці вимірювання (см, м, л, г, кг).					
14.	Викладає серіаційний ряд в порядку зростання\спадання певних ознак величини та маси: тонкий-тонший-найтонший; короткий-довший-найдовший; високий-вищий-найвищий; легший-важчий-найважчий, глибокий-глибший-найглибший.					
15.	Орієнтується в просторі (ближче, далі, ліворуч, праворуч, всередині, від, над, зверху, внизу, перший, останній тощо).					
16.	Називає в певному порядку пори року, місяці, дні тижня, частини доби.					
17.	Встановлює послідовність подій: сьогодні, вчора, завтра, раніше, потім, зараз.					
18.	Визначає час за допомогою годинника (з точністю до півгодини).					
19.	Моделює, експериментує в довкіллі, користується планом, схемою, моделями.					
20.	Розрізняє форму, величину, колір, вагу, фактуру; розподіляє предмети на площині, складає орнаменти з різних за кольором, розміром геометричних фігур.					
21.	Знає, що сприймає об'єкт різними органами чуття: зором, дотиком, нюхом, слухом, смаком.					
22.	Розрізняє і називає властивості, якості предметів (гладкий, шорсткий, м'який, металевий, дерев'яний, скляний, бавовняний тощо).					
23.	Володіє прийомами узагальнення, класифікації, порівняння, зіставлення.					
Середній бал						
ОСВІТНІЙ НАПРЯМ «ГРА ДИТИНИ»						
24.	Самостійно організовує різні види ігор; надає перевагу грі як провідній діяльності; використовує власний досвід для створення ігрових задумів.					
25.	Знає багато рухливих ігор; охоче бере участь у руховій діяльності; придумує власні ігри; дотримується правил гри, погоджує свої дії з діями однолітків.					

26.	Знає українські народні ігри малих форм, розуміє зміст примовок, закличок, лічилок, мирилок, загадок; вміє погоджувати дії зі словами, самостійно складати подібні віршовані тексти.					
27.	Знає хороводні ігри; бере участь у них, розуміє зміст хороводних пісень.					
28.	Розгортає елементарну сюжетно-рольову гру з 2-3 і більше ігрових ситуацій, будує рольові діалоги з її учасниками, пропонує сюжет і ролі для інших дітей.					
29.	Грає на самоті та об'єднується з однолітками; творчо розвиває сюжет.					
30.	Покладає на себе одну-дві з 2-3 ролей; добирає предмети, іграшки, атрибути для неї, предмети-замінники, різні будівельні споруди для обігрування; розрізняє головні та другорядні ролі, бажані та небажані для себе, легкі і складні, цікаві і нецікаві.					
31.	Виявляє бажання переходити від нечисленних ігрових угруповань до більш численних; діє злагоджено з іншими дітьми, проявляє ініціативу.					
32.	Грає з будматеріалом і конструкторами (зокрема LEGO), природним і штучним матеріалом; розрізняє і правильно називає складові конструкції; створює власні споруди за зразком, умовою, задумом.					
33.	Вміє розподіляти в іграх ролі за статевим принципом; імітує в іграх професій-ні жіночі і чоловічі якості і вміння; відтворює статево-рольову поведінку.					
34.	Охоче грає в дидактичні ігри на ознайомлення з формою, кольором, величиною предметів, живою та неживою природою, природними явищами, з працею людей різних професій та моральними якостями людини тощо; свідомо і вимогливо дотримується ігрових правил.					
35.	Проявляє інтерес до інтелектуальних ігор (загадки, кросворди, ребуси, чайнворди, шашки, шахи, вікторини тощо), до різноманітних мозаїк, пазлів, розрізних картинок, лото, кубиків з картинками й іншого настільного матеріалу та комп'ютерних ігор з наочними екранними образами.					
36.	Приймає активну участь в іграх-розвагах (народних, авторських); охоче проводить рухливі ігри, ігри-естафети, ігри-атракціони на вулиці, відстоюючи право на вибір гри.					
37.	Знає, впізнає і називає глиняні, дерев'яні, металеві українські народні іграшки та місце їх виготовлення (Опішня, Косів, Яворів тощо).					
38.	Обізнана з різними видами іграшок; грається з українськими народними іграшками та іграшками з природних матеріалів, виготовлених власноруч.					
39.	Самостійно організовує ігри-драматизації та театралізовані ігри різних видів; драматизує знайомі казкові сюжети та реальні життєві ситуації; веде простий діалог з іншими учасниками гри, використовуючи міміку, жести, виразну мову.					
40.	В спільних іграх дотримується рольових способів поведінки, мовленнєвого етикету, намагається бути справедливою та уникати суперечок.					
41.	Наводить порядок в ігровому куточку; бережно відноситься до іграшок; знає місце кожної іграшки в ігровому куточку; проводить дрібний ремонт іграшок.					
42.	Виявляє творчість, імпровізацію, пропонує оригінальні ідеї для покращення гри, реалізує власні ігрові задуми.					
Середній бал						
ОСВІТНІЙ НАПРЯМ «МОВЛЕННЯ ДИТИНИ»						
43.	Чітко вимовляє усі звуки рідної мови.					
44.	Знає і розрізняє усі голосні звуки.					
45.	Знає і розрізняє на слух тверді і м'які приголосні звуки.					
46.	Має розвинений фонематичний слух і мовленнєве дихання.					

47.	Розрізняє слова: «звук», «склад», «слово», «речення».					
48.	Визначає кількість слів у реченні і їх місце.					
49.	Визначає на слух кількість звуків, їх місце у слові (5-6-ти звукові слова).					
50.	Ділить слова на склади, визначає їх кількість у слові (2-3).					
51.	Визначає наголос (наголошений, ненаголошений склад).					
52.	Робить звуковий аналіз слів (за допомогою схем, фішок та без них).					
53.	Знає назви букв алфавіту. Читає склади, слова, речення.					
54.	Вживає синоніми, антоніми, епітети, метафори, омоніми, багатозначні слова, фразеологічні звороти, узагальнювальні слова складні слова.					
55.	Називає ознаки, якості, властивості предметів, явища, події.					
56.	Знає прислів'я, приказки, потішки, загадки, скоромовки, складає казки.					
57.	Знає формули мовленнєвого етикету, вживає лагідні слова.					
58.	Вживає всі частини мови і граматичні форми (рід, число, відмінок).					
59.	Утворює нові слова за допомогою суфіксів, префіксів, однокореневі та складні слова.					
60.	Розрізняє слова-назви, слова-дії, слова-ознаки, слова-помічники.					
61.	Вживає прості та складні (до 10-15 слів) речення зі сполучниками, сполучними словами, однорідними членами, прямою мовою.					
62.	Може скласти окличне, питальне, розповідне речення (за схемами та малюнками).					
63.	Вільно і невимушено вступає в розмову, використовує різні форми звертання, вміє запитати і відповісти на запитання.					
64.	Будує різні форми діалогу (полілогу) між 2-4 дітьми.					
65.	Складає різні види розповідей (описові, сюжетні, творчі, розповіді-міркування), переказує близько до тексту знайомі казки, оповідання.					
66.	Володіє навичками культури мовного і мовленнєвого спілкування.					
67.	Володіє навичками практичного спілкування в різних життєвих ситуаціях.					
68.	Має добре сформовані передумови читання та письма.					
69.	Рука готова до письма.					
Середній бал						
Підсумок						

РОЗДІЛ VIII. ОСНОВНІ ПОКАЗНИКИ РЕАЛІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

8.1. Основні показники, що характеризують найістотніші сторони розвитку дитини напередодні її вступу до НУШ

Готовність дитини до школи та подальших шкільних навантажень – це досягнення нею психофізіологічного, інтелектуального та особистісного розвитку, які засвідчують її здатність бути активним суб'єктом шкільного життя взагалі та навчальної діяльності зокрема. Основними показниками, що характеризують найістотніші сторони розвитку дитини напередодні її вступу до НУШ є:

- сформовані основні фізичні якості, рухові уміння, культурно-гігієнічні, оздоровчі навички та навички безпеки життєдіяльності (безпека у побуті, безпека на вулиці, безпека в умовах війни); здорова, не має хронічних хвороб;
- працездатна, утомлюється лише після чималого навантаження;
- сформований позитивний образ «Я», створена база особистісної культури дитини;
- сформовані базові якості особистості: довільність, самостійність і відповідальність, працелюбність, людяність, допитливість, ініціативність, справедливість, свобода поведінки і безпечність, самосвідомість, самовладання, самооцінка, гідність, креативність.
- сформовані навички соціально визнаної поведінки, вміння орієнтуватись у світі людських взаємин, готовності співпереживати та співчувати іншим; утримується від імпульсивних реакцій, негативних емоцій;
- сформований інтерес та вміння розуміти інших, бажання долучатися до спільної діяльності з однолітками та дорослими, вміння оцінювати власні можливості, поважати бажання та інтереси інших людей, узгоджувати свої інтереси, бажання, дії з іншими членами суспільства;
- сформовані уявлення про природу планети Земля та Всесвіт;
- розвинута емоційно-ціннісна відповідальність екологічного ставлення до природного довкілля, сформовані навички дотримання правил природокористування;
- сформована готовність включатись у практичну діяльність, що пов'язана з природою;
- сформоване почуття краси в її різних проявах, ціннісне ставлення до змісту предметного світу та світу мистецтва;
- розвинуті творчі здібності;
- сформовані елементарні трудові, технологічні та художньо-продуктивні навички, самостійність, культура та безпека праці;
- сформовані навички культури споживання;
- сформоване вміння будувати дружні, партнерські стосунки та ігрові об'єднання за інтересами;
- сформовані доступні уявлення, еталони, що відображають ознаки, властивості та відношення предметів і об'єктів навколишнього світу;
- сформована здатність застосовувати отримані знання у практичній діяльності, володіти способами пізнання дійсності;
- розвинуте наочно-дієве, наочно-образне, словесно-логічне мислення;

- сформований інтерес до пошуково-дослідницької діяльності;
- здійснює елементарні операції аналізу, синтезу, порівняння, узагальнення, класифікації; має сформовані елементарні математичні уявлення, цілісну картину світу;
- сформована компетентна поведінка у різних надзвичайних ситуаціях, у тому числі в умовах воєнного стану;
- сформована культура мовлення та спілкування;
- засвоєні навички володіння елементарними правилами користування мовою у різних життєвих ситуаціях;
- сформовані загально-навчальні уміння: розуміє мету діяльності, планує і виконує необхідні дії, контролює та оцінює свої результати; доводить розпочате до кінця;
- сформовані організаційні вміння: уміє організовувати робоче місце, орієнтується в часі, виконує вказівки педагога, вміє працювати з посібниками;
- спостерігається прагнення до утвердження у новій соціальній ролі – школяра; свідомо й відповідально ставиться до майбутнього шкільного життя; хоче йти до школи.